

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat Szakmai Programjának, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyására
Az előterjesztő megnevezése:	Tóth Mónika, a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat vezetője
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2019. június 12.
Mellékletek száma:	2 db
Mellékletek megnevezése:	Szakmai Program, SZMSZ
Feladatot jelent:	Dr. Szabó Tamás polgármester
	Tóth Mónika, a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat vezetője
	Dr. Pap Magdolna, a PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetője
Véleményező bizottság:	Humán Erőforrás Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	
Előkészítésben részt vevő kabinettitkár neve, aláírása:	Dr. Birinyi Alexandra
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2019. június 4.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Kovács Szilvia
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	Nyílt ülésen tárgyalandó
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/1720-11/2019.
Előkészítésben résztvevők:	Tóth Mónika, Bobákné Mongyi Mária

**Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde
és Védőnői Szolgálat intézményvezetője**

Előterjesztés

**a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat Szakmai
Programjának, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyására**

Tisztelt Képviselő-testület!

A Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat Szakmai Programjának, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása szükséges az új bölcsőde működési engedélyének megszerzéséhez.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 104. § (1) bekezdés d) pontja szerint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami intézmény fenntartója jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, szakmai programját.

A Gyvt. 5. § sa) pontjában foglaltakra tekintettel a helyi önkormányzat állami fenntartónak minősül.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 41. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel az intézmény helyi szakmai programot készít, melyhez a 4/A. § (2) bekezdés d) pontja szerint mellékelni kell az intézmény szervezeti és működési szabályzatát vagy annak tervezetét.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat – egyszerű többséggel történő – elfogadására.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2019. (VI. 12.) határozata

**a Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat Szakmai Programjának,
valamint Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról**

1. A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 4. és 8. pontjában és **az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdésében** foglalt feladatkörében eljárva, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés d) pontja alapján jóváhagyja a határozat mellékletét képező, **Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat** Szakmai Programját, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatát.

2. A Képviselő-testület felkéri Jászberény Város Polgármesterét a Szakmai Program, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat aláírására.

Felelős: Dr. Szabó Tamás polgármester (dokumentumok aláírása
vonatkozásában)

Dr. Pap Magdolna, a PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetője

Határidő: 2019. június 19.

Erről értesül:

- 1/ Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat,
- 2/ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal – Szolnok,
- 4/ PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda,
- 5/ Humán Erőforrás Bizottság tagjai,
- 6/ Képviselő-testület valamennyi tagja,
- 7/ Irattár.

Jászberény, 2019. június 4.

***Tóth Mónika s. k.
intézményvezető***

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Jászberény, Szent István Krt.18-20.

Telefon: 06-57-412-236

E-mail: bolcsode@pr.hu

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Szakmai Program

Készítette: Tóth Mónika

Intézményvezető

TARTALOMJEGYZÉK

1.Intézményi alapadatok.....	2
2.Bevezetés.....	3
3.A Bölcsőde funkcionális felépítése	3
4. Tárgyi feltételek	4
5. Az intézmény személyi feltételei	5
6. Az ellátandó célcsoport	6
7. Az ellátandó terület jellemzői.....	7
8. A bölcsőde nyitvatartási rendje	7
9. az ellátás igénybevételének módja, a bölcsődei felvétel rendje	8
10. A bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás módja	9
11. Pedagógiai hitvallásunk.....	10
12. A kisgyermeknevelő mint modell	12
13. A bölcsődei nevelés célja	13
14. A bölcsődei nevelés feladatai	14
15. A bölcsődei nevelés alapelvei	16
16. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	19
17. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	23
18. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	25
19. A bölcsőde kapcsolatrendszere	27
20. Megvalósítani kívánt program, cél.....	28
21. Konkrét szakmai célok	29
22. A szülő, törvényes képviselő jogai.....	35
23. Az ellátottak jogai	35
24. A személyes gondoskodást végzők jogai	37
25.Hosszú távú céljaink.....	37
26.Szakmai továbbképzés	39
27. A szakmai program működésének ellenőrzési rendszere, elégedettségmérés	39
Védőnői Szolgálat Szakmai Program	40
Anyatejgyűjtő Szakmai Program.....	56
Mellékletek: Megállapodás, Házi rend, SZMSZ	65
Záró rendelkezések.....	74

1. INTÉZMÉNYI ALAPADATOK

Intézmény neve: Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Intézmény székhelye: Jászberény, Magyar utca 1. Helyrajzi szám: 3363/12

Telephelyei:

1. 5100 Jászberény, Thököly út 13. (Védőnői Szolgálat: védőnők önálló szakmai intézményegysége)
2. 5100 Jászberény Szelei út 2. (Anyatejgyűjtő)

Elérhetőségek:

E-mail: bolcsode@pr.hu

Telefon: 06 (57) 412-236

Mobil: 06-20-371-84-11

Honlap: <http://www.jaszbereny.hu/bolcsode/>

Fenntartó neve: Jászberény Városi Önkormányzat

Működési területe: Jászberény város közigazgatási területe, kistérségi terület

Az intézmény vezetője: Tóth Mónika

Intézményvezető helyettes: Sebőkné Kis Zsuzsanna

Közalkalmazotti Tanács elnöke: Andrásné Kohári Katalin

Ágazati azonosító: S0051663

Törzskönyvi azonosító: 661672

Nyitvatartási idő:

A bölcsőde 5 napos munkarend szerint üzemel (hétfőtől péntekig). A bölcsőde munkanapokon, 6.00 – 17.00 óráig van nyitva.

*„A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét.
A gyermek lelke lágy viaszhoz vagy fehér papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek
kell belevésni a képzeteket.”*

/Maria Montessori/

2. BEVEZETÉS

A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést. A Városi Önkormányzati Bölcsőde több mint 40 éve neveli és gondozza a gyermekeket kiváló szakemberek közös együttműködésével. Célunk az eddigi szakmai színvonal megtartása, magasabb szintre emelése, valamint a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése. Fő feladatunk a Szakmai Program megvalósítása, mely alkalmazása során figyelembe vesszük a gyermekek és a szülők igényeit. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek nem sértik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

3. A BÖLCSŐDE FUNKCIONÁLIS FELÉPÍTÉSE

Férőhelyek száma: 78

1. A gyermekek által használt helyiségek:

Gondozási egységek száma: 3

Minden gondozási egység: 2-2 csoportszobából, aulából nyíló gyermeköltözőből és gyermekfürdőszobából áll.

A vonatkozó jogszabály értelmében a csoportok létszáma:

3 csoportban 12 férőhelyen fogadjuk a gyermekeket (két év alattiak), 3 csoportban pedig 14 férőhelyen.

2. A bölcsőde egyéb helyiségei:

Babakocsi tároló, tárgyaló iroda, élelmezésvezetői-adminisztrátori iroda, aula, nevelői/orvosi szoba, mozgáskorlátozott WC, mosó-vasaló és szárító helyiség, hulladéktároló, takarító szertár, közlekedő, ital-göngyöleg raktár, szárazáru raktár, földesáru raktár, zöldség és hús előkészítő, főzőkonyha, tápszerkonyha, fehér mosogató, moslék tároló, irattár, vegyszer raktár, egyéb raktár, vezetői iroda, kazánház, társalgó, udvari játéktároló, udvari mosdók.

3. A dolgozók szociális helyiségei

Étkező, öltözők 3 db, zuhanyzók, WC-k.

4. TÁRGYI FELTÉTELEK

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet részletezi, a bölcsőde működéséhez szükséges eszközöket, felszereléseket. Ennek megfelelően történtek az eszközbeszerzések és a helyiségek kialakításai. A játékeszközök kiválasztása során fontos szempont volt, hogy különböző életkorú, fejlettségű gyermekek számára is megfelelő legyen, ösztönözze a próbálkozásukat, fenntartsa érdeklődésüket és változatos tevékenységre legyen alkalmas. Törekedtünk a kiváló minőség biztosítására és a megfelelő mennyiségre is. Minden csoport rendelkezik az ajánlatos berendezéssel, játékkészlettel és textíliával. A csoportszobák tágasak, napfényesek. Bútorzatuk a gyermekek életkorának, létszámának és igényeiknek megfelelőek. A nyitott rendezett, polcok lehetővé teszik a gyermekek számára a játékok elérését. A magasabb polcokra, jó látható helyre azok a játékok kerültek, amelyeket a kisgyermekek csak a kisgyermeknevelő felügyeletével használhatnak a balesetveszély elkerülése érdekében. A csoportban található pihenősarok, ahol a gyermekek megpihenhetnek, ha elfáradtak, de helyet kap még több úgynevezett funkciós sarok is, ahol a gyermekek funkcionális, utánzó vagy szerep játékokat játszanak (pl. fodrászos, boltos, konyhás stb.). Minden csoportszobához saját játékraktár tartozik, itt kapnak helyet a gyermekek mobil ágyai, ágyneműi és egyéb játékeszközök. A csoportszobából közvetlen kapcsolat van a teraszhoz, ahonnan az udvarra juthatunk ki. A bölcsődei ellátásunk fontos helyszíne a játszóudvar, a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, a természettel való mindennapos érintkezés fontos a gyermekek fejlődése szempontjából, ezért az udvar kialakítására, berendezésére különös gondot fordítunk. Az udvaron burkolt és füvesített felületek, homokozók, párapuk találhatók, ezen felül

beépített nagymozgást fejlesztő játékok kerültek elhelyezésre. Az udvaron található még a kinti játéktárolók, és gyermekmosdók.

5. AZ INTÉZMÉNY SZEMÉLYI FELTÉTELEI

1. A bölcsőde személyi feltételei:

Intézményvezető	1 fő
Intézményvezető helyettes (kisgyermeknevelőként gyermekcsoportban dolgozik)	1 fő
Élelmezésvezető	1 fő
Kisgyermeknevelő	13 fő
Diétás szakács	1 fő
Konyhai kisegítő	2 fő
Fűtő, kerti munkás	1 fő
Bölcsődei dajka	3 fő
Adminisztrátor	1 fő
Kisegítő	1 fő

2. A Védőnői Szolgálat személyi feltételei:

Védőnő	11
Takarítónő	4
Sofőr-karbantartó	1

6. ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) alapján:

42.§

(1) A bölcsődei ellátás keretében – ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

42/A. §

(1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

7. AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Jászberény város az Észak-Alföldi régióban, Jász-Nagykun-Szolnok megyében fekszik, a Jászberényi járás központja. Gyakran emlegetik a „Jászság fővárosa” -ként. A megye második legnépesebb városa.

Jászberény külterületei: Jászberény város portelki településrésze, Alsómuszáj tanya, Borsóhalma tanya, Érpárt tanya, Felsőmuszáj tanya, Hajta tanya, Jászberény-Portelek tanya, Kishegy, Meggyespele tanya, Necső tanya, Négyszállás tanya, Neszűr tanya, Öregerdő tanya, Peres tanya, Réti tanya, Szentimre tanya, Tőtevény tanya, Újerdő tanya, Zagyvaparti tanya, Zsombikos tanya.

Az intézménybe Jászberény területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek vehető fel, és gondozható, akinek családja életvitelszerűen Jászberényben tartózkodik. A Gyvt. 94.§ alapján a települési önkormányzat által fenntartott bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.

8. A BÖLCSŐDE NYITVATARTÁSI RENDJE

A fenntartó – a helyi önkormányzat – határozza meg a napi nyitvatartási időt. Ennek értelmében bölcsődénk reggel 6 órától délután 17 óráig tart nyitva.

A bölcsőde nyáron a felújítási és nagytakarítási munkálatok alatt 3 hétre bezár, melynek időpontjáról a szülők minden év február 15-ig tájékoztatást kapnak. Intézményünk ünnepnapokon és munkaszüneti napokon és az ehhez kapcsolódó munkanapáthelyezések figyelembevételével, zárva tart. Télen, karácsony és újév közötti napokra zár be bölcsődénk. Minden évben megünnepeljük a Bölcsődék Napját, ami április 21-én van. Ha ez a nap

pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, akkor az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. Célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése. A szülőket az adott nevelési évben, február 15-ig tájékoztatjuk a nevelés-gondozás nélküli munkanapokról. A bölcsődei nevelési év adott év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart.

9. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA, A BÖLCSŐDEI FELVÉTEL RENDJE

A gyermekek felvétele a 1997. évi XXXI. törvény, a 15/1998 NM rendelet, valamint a felvételi szabályzat alapján történik. A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

A személyes gondoskodás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő kérelmére történik. Cselekvőképtelen kiskorú személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő. A bölcsődei felvételhez jelentkezési lapot kell kitölteni a férőhelyet igénylőnek. Ennek alapján kerülnek nyilvántartásba a felvételre várók. Szabad férőhely esetén a bölcsődevezető igazolja, hogy a gyermek felvételének nincs akadálya. A kiállított dokumentumok ezt követően Jászberény Város Polgármesteri Hivatala Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetőjéhez kerülnek. Az intézményvezető javaslata alapján a szülőt írásban értesítik a felvételtől.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján:
43 § (3)

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni:

- ✓ Ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- ✓ a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- ✓ a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- ✓ az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- ✓ a védelembe vett gyermeket.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- a) a körzeti védőnő,
- b) a házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- c) a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- d) a gyámhivatal is kezdeményezheti.

Védelembe vétel esetén a települési önkormányzat jegyzője kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását. A keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsőde vezetőjének munkáltatói igazolást nyújt be vagy bemutatja a leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is. Nem kell a szülőnek a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdése előtt benyújtania a munkáltatói igazolást, ha a bölcsődei felvételi kérelemhez már benyújtotta azt, és az abban foglaltakban változás nem történt. A napos bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.

10. A BÖLCSŐDE SZOLGÁLTATÁSAIRÓL VALÓ TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA

A felvételt követően a szülők egyéni beszélgetés és szülői értekezlet formájában kapnak részletes tájékoztatást a bölcsődei szokásokról, napirendről. A szülői értekezleten a bölcsődevezető tájékoztatja a szülőket a Szakmai Programról, a házirendről, a beszoktatásról, és egyéb fontos bölcsődét érintő információkról. Megismerik gyermekük kisgyermeknevelőjét, a bölcsőde helyiségeit. A szülők tájékozódhatnak a bölcsőde honlapján is, továbbá a

bölcsődében jól látható helyen kifüggesztésre kerülnek az alábbiak: Szakmai Program, házirend, SZMSZ, érdekképviselő, gyermekjogi képviselő.

11. PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

A bölcsődés korú gyermekek kíváncsiak, nyitottak és könnyen befogadják az újdonságokat. Az érdeklődésük és fejlettségi szintjük különböző, de az egyéni bánásmód elve, amit a bölcsődénk is hivatott képviselni, lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek saját érdeklődésüknek, érési szintjüknek megfelelő tevékenységet választhassanak, testi-, lelki-, érzelmi-, értelmi fejlődésük elősegítése érdekében.

A bölcsődei nevelésben az a célunk, hogy a bölcsődés kor végére az alábbiak jellemezzék a gyermekeket:

- ✓ Több területen önálló (egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb kisebb segítséget igényel).
- ✓ Szoros felnőtt-gyermek kapcsolat jellemzi.
- ✓ Szívesen játszik társaival.
- ✓ Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a szokásokat, szabályokat és az ehhez való alkalmazkodás nem jelent számára nehézséget.
- ✓ Környezete iránt nyitott, szívesen vesz részt új tevékenységekben.
- ✓ Szókincse gazdag, elsősorban verbálisan tartja a kapcsolatot a felnőttekkel és a társaival.
- ✓ Napközben megbízhatóan szobatiszta.

Bölcsődénkben adott nevelési évre, évszakokra lebontott nevelési tervet készítünk, amelyben minden érési területre nagy hangsúlyt helyezünk. Nagyon fontos, hogy már a nevelési terv elkészítésénél figyelembe kell venni a csoport kor szerinti összetételét és ennek megfelelően tervezni. A kisgyermeknevelők tudatosan építik be a napirendbe a gyermekek saját környezetének megismerését. Ehhez, mindig pontosan, a kisgyermek számára is érthető módon szükséges verbálisan kifejezni az éppen használt vagy megfigyelt eszközt, cselekményt, jelenséget. A spontaneitás nagyon fontos tényező.

A gyermekek mindig fogékonyak a mozgásra, az énekkel mondókával kísért mozgás lehetősége pedig különösen nagy öröm számukra. Ezen lehetőségeket kihasználva erősíthetjük a gyermek

környezetéhez való viszonyát. A kisgyermek szinapszisainak gyarapításához, a mondókák, énekek remek segítséget nyújtanak. A szóhoz képi élmény is kapcsolódik, ha a szabadban megfigyelt jelenséget (pl: az éppen eső esőt) egy hozzá kapcsolódó mondókával illusztráljuk (pld: esik eső csendesen, leperreg az ereszen, az ereszen). A nevelési terv elkészítésénél ezeket is mindig szem előtt tartjuk, és úgy állítjuk össze az egyes területeket (irodalmi –, zenei-, matematikai nevelés, mozgás és manipuláció fejlesztés), hogy azok egymásra építhetők és egymás közt felhasználhatóak legyenek.

A bölcsődei nevelés során előnyben részesítjük az elismerő, megerősítő, támogató módszereket (elismerés, dicséret, mintaadás). A korlátozás és tiltás csak a legszükségesebb (veszélyes és nagyon zavaró) helyzetekben fordulhatnak elő. Az elvárások megfogalmazásánál minden esetben figyelembe kell venni a gyermek egyéni sajátosságait, fejlettségét a személyi és tárgyi környezet nyújtotta lehetőségeket.

Az éves tervezet készítésénél a tradicionális ünnepek mellett kiemelt szerepe van a Jászsági népszokásoknak, hagyományoknak, a Jászberény Város programjaiban való aktív részvételnek. Heti szinten ismerkednek a gyermekek a népdalokkal, népi hangszerekkel, szokásokkal. Ehhez segítségünkre szolgál a helyi hagyomány őrzőkkel kialakított kapcsolat.

Átadni olyan dolgokat melyek később majd visszaköszönnék a felnőtté válás során, nagy kihívást jelent. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk a gyermekek számára, melyeket életük során felhasználhatnak, ezért a gyermekkel foglalkozó személy cselekedetei, kommunikációja mindig felkészült és tudatos kell, hogy legyen. Legnagyobb felelősségünk, hogy az itt ellátást kapó gyermekek számára, olyan eltöltött évekként tudjunk szolgálni, mely megalapozhatja önállóságukat, és további fejlődésüket, ami szüleik meglegedésére is válik.

- ✓ A mi intézményünk egy különleges és nagyszerű hely a gyermekeknek, szüleiknek és az itt dolgozó munkatársaknak egyaránt. Sokrétű feladatok és ellátási formák színesítik napjainkat.
- ✓ Okleveles, illetve főiskolát végzett kisgyermeknevelők biztosítják a gyermekek magas szintű gondozását, nevelését, fejlesztését.
- ✓ Fontos küldetésnek tekintjük a családok segítségét. A ránk bízott gyermekeket családias környezetben fogadjuk, és sok szeretettel vesszük Őket körül. Rendszeresen tartunk csoportos szülői értekezleteket, ahol nevelési kérdések megvitatására, a pozitív

vélemények, megerősítésére kerül sor. A beszélgetések nagy értéke az egymás mélyebb megismerése, a szülői kompetencia, a családok igényeinek tiszteletben tartása.

- ✓ Biztonságérzetet nyújtó, érzelemgazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat, és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége.
- ✓ A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelent. Ebben a folyamatban nincs kiinduló és elérendő fejlettségi szint, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl.: nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.).
- ✓ Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak. Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, mely a későbbiekben segíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Az élet első éveiben ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztéssel lehet elérni.
- ✓ Tevékeny, gazdag bölcsődei életünk során alapvető és legfontosabb tevékenységi formánk a játék, hangsúlyozva annak önkéntességét, a gyerekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatását.
- ✓ Tiszteletben tartjuk a gyermek egyéniségét, érdeklődését. Segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését – a gyermek választhat, alakíthat, felfedezhet, tévedhet is, ugyanakkor megtanulja a közösség szabályait, megtanulja és gyakorolja a viselkedési normákat.
- ✓ Fentiek zavartalan megvalósítása érdekében biztosítjuk az optimális személyi és tárgyi feltételeket.

12. A KISGYERMEKNEVELŐ, MINT MODELL

A jó kisgyermeknevelő gondoskodásáért nem vár hálát, heves szenvedélyeket, hanem örömét leli magában a gondoskodásban és annak eredményében. Nem szükséglete, hogy minduntalan beavatkozzék abba, ami történik, hanem van türelme várni, megfigyelni, de ha szükség van a beavatkozásra, azt körültekintően, tapintatosan teszi. Rendelkezik a figyelem

összpontosításának és megosztásának képességével. A váratlan feladatokat be tudja illeszteni a munka normális menetébe. Kiegyensúlyozott, nyugodt. Mozdulatai lágyak, puhák és finomak. Minden tette értékhordozó, és értékközvetítő. Bölcsődés korban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Ebben az életkorban különösen meghatározó a kisgyermeknevelő személyisége, hiszen a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretet és érzelmileg legközelebb álló felnőtt kedvéért. A kisgyermeknevelő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége, feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Napközben helyettesítenie kell az anyát. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a nevelői magatartás feltételezi az önállóságot, a rugalmasságot, a döntési és helyzetfelismerő képesség meglétét.

13. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS CÉLJA

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzeti/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést. A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez

tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

14. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata:

- ✓ a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása,
- ✓ a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése, melyek a gondozási helyzetekben valósulnak meg.

Fontos a rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend, mely biztosítja:

- ✓ az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást,
- ✓ a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit.

Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók:

- ✓ gyermekorvos,
- ✓ dietetikus,
- ✓ gyógypedagógus,
- ✓ pszichológus,
- ✓ mentálhigiénés szakember,
- ✓ gyermekfogyaszorvos stb.

Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermek esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese- vagy alkotóterápiás szoba.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkézségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismereteket nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

15. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

❖ A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

❖ A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

❖ A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára

lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

❖ **A kisgyermeki személyiség tisztelete**

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

❖ **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

❖ **A biztonság és a stabilitás megteremtése**

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága

- ✓ „saját kisgyermeknevelő” -rendszer,
- ✓ felmenőrendszer,
- ✓ csoport- és helyállandóság növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

❖ **Fokozatosság megvalósítása**

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

❖ **Egyéni bánásmód érvényesítése**

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása.

A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni:

- ✓ a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét,
- ✓ a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát,
- ✓ kompetenciáját,
- ✓ nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását.

A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

❖ **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

❖ **A gyermeki kompetenciaképzés támogatása**

A korai életévokban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy:

- ✓ a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson,
- ✓ átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya,

- ✓ kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

16. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A bölcsődei élet a kisgyermek számára:

- ✓ élményt nyújtó,
- ✓ részvételre motiváló,
- ✓ tanulási tapasztalatokat biztosító.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás:

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük.

- ✓ Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.
- ✓ A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A tanulás színterei:

- a gondozás,
- a játék,
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység,
- a kommunikáció.

A tanulás formái:

- a) az utánzás,
- b) a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás,
- c) a kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat,
- d) a beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme.

2. Gondozás:

A gondozás bensőséges interakciós helyzet. Célja: a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítés

Feltétele:

- ✓ a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben,
- ✓ lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét,
- ✓ sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet,
- ✓ a gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel,
- ✓ a felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására,
- ✓ a gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

3. Játék:

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége:

- segít a világ megismerésében és befogadásában,
- elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelőnek biztosítani kell:

- a játék feltételeit (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök),
- nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást,
- a kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti,
- a játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

4. Mozgás:

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat.

A játékeszközökkel szemben elvárás:

1. felkeltsék az érdeklődést,
2. fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell:

1. hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük,
2. csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarak,
3. a nagymozgásos játékokat a szabadban, az udvaron és a teraszon,
4. a mozgásfejlesztő eszközöket,
5. az önállósági törekvéseket támogatni kell,
6. a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőségét.

5. Mondóka, ének:

- ✓ A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése,
- ✓ a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása,
- ✓ a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása,
- ✓ a közös éneklés.

Igazodjon:

- a kisgyermek életkori sajátosságaihoz,
- egyéni fejlettségéhez,
- érzelmi, hangulati állapotához.

Hatása:

- felkeltik a kisgyermek érdeklődését,
- formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését,
- segítik a hagyományok megismerését és továbbélését,
- pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek,
- az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet,
- érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a

derős, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

6. Vers, mese:

Hatással van:

1. a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére,
2. a szociális fejlődésre,
3. a versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre,
4. a verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának,
5. a gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége,
6. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

7. Alkotó tevékenységek:

Feladatunk:

- a tárgyi feltételek,
- és elegendő idő biztosítása,
- az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása,
- a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

Az alkotásból fakadó öröm a személyiségfejlődésre pozitívan hat.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében:

- nyomhagyó eszközök használata,
- firkálás,
- gyurmázás,
- ragasztás,
- gyűrés,
- tépés,
- ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

8. Egyéb tevékenységek:

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak

- pl. babafürdetés,
- viráglocsolás,
- őszi falevelek gereblyézése,
- karácsonyi süteményszagztatás, gyümölcssaláta készítése stb.

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

17. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

1. „Saját kisgyermeknevelő” -rendszer:

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

- A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért,
- A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). A „saját kisgyermeknevelő” -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

2. Gyermekcsoportok szervezése:

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnye a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

3. Tárgyi feltételek:

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsőde épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

4. Napirend:

A jó napirend:

- jól szervezett,
- folyamatos, ugyanakkor rugalmas,
- a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja,
- megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ:

- a gyermekcsoport életkori összetételétől,
- fejlettségétől, szükségleteitől,
- befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

18. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A családok támogatása a családban működő erőforrások felkutatására és támogatásra irányul, mert ez járul hozzá a családok funkciójának betöltéséhez. Ez a hozzáállás szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

1. A családlátogatás:

A családlátogatás célja:

- ❖ a családdal való kapcsolatfelvétel,
- ❖ a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése.

Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

3. Napi kapcsolattartás:

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik az időkereteknek megfelelően.

4. Egyéni beszélgetés:

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló

találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

5. A szülőcsoportos beszélgetések:

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

6. Szülői értekezlet:

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

7. Indirekt kapcsolattartási formák:

- az írásbeli tájékoztatók,
- hirdetőtáblák,
- honlap,
- szórólap,
- közösségi oldalakon való kontrollált megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

8. A kisgyermekes családoknak szóló közös szabadidős programok:

A közös szabadidős programok a családok támogatása, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében szervezett többletlehetőségek.

A bölcsődénkben szervezett formában több alkalommal tervezünk nyílt napot. Ez általában egy-egy jeles naphoz kapcsolódik.

- ❖ Farsang: A gyermekek jelmezbe öltözve a kisgyermeknevelőkkel búcsúztatják el a telet, zenés, mozgásos mondókákkal, énekekkel.
- ❖ Anyák napja: Családi délután formájában történik: a gyermekek az alkalomhoz illő mondókákkal, versekkel, dalokkal és egy szál virág átnyújtásával köszöntik az édesanyákat.
- ❖ Gyermeknap-családi délután: ennek a napnak az elsődleges célja, hogy a város kisgyermekes családjainak helybe hozzunk egy színvonalas előadást, programot.
- ❖ Ballagás.
- ❖ Mikulás: Mikulás érkezik ajándékkal a csoportba, akit a gyermekek énekekkel, mondókákkal, versekkel köszöntenek.
- ❖ Karácsony előtti készülődés, adventi délután: A szülők és a kisgyermeknevelők a gyermekekkel együtt karácsonyi díszeket készítenek, egymásnak ötleteket adnak. Ezek a közös élmények, közvetlen beszélgetések sikerélményt adnak, megerősítik a kisgyermeknevelő-gyermek és a szülő-bölcsőde kapcsolatát.

9.Rendezvényeink:

- ❖ Bölcsődeköztöltő: a felvett gyermekeknek és szüleiknek lehetőségük van az intézményt meglátogatni, megismerni a kisgyermeknevelőket, a csoportszobát.
- ❖ Szülői értekezlet.
- ❖ Szülőcsoportos beszélgetések.
- ❖ Minden évben a bölcsőde orvosa előadást tart különböző témákban.
- ❖ Ételköstölő.
- ❖ Bölcsődék napja: április 21. szakmai nappal egybekötve
- ❖ Baba-mama klub. Minden évben 1-2 alkalommal, a védőnőkkel közösen szervezve. Itt is lehetőség adódik arra, hogy a szülők megismerhessék a bölcsődében folyó munkát.
- ❖ Jótékonyági rendezvény.

19. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja az intézmények egymás közötti szoros együttműködése.

- A bölcsőde és az óvodák között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak

megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek szolgálják a kisgyermek érzelmi biztonságának folyamatos fejlődésének fenntartását, intézményváltásnál beilleszkedését az új környezetbe.

- A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek
- Az intézmények és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődét igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

20. MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM, CÉL

A Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat célja, a gyermekek és családok számára nyújtott személyes szolgáltatások hatékonyabb összehangolása és a társadalmi integrációt erősítő komplex gondozási és ellátási formák kialakítása. Továbbá a városban működő gyermekvédelmi jelzőrendszer, kommunikáció, ill. szociális háló kiterjesztése és megerősítése.

Az intézményi integráció a Védőnői Szolgálattal nagyobb lehetőséget jelent a családi támogató szolgáltatások komplex fejlesztésére, a segítséget nyújtó eszköztárak bővítésére. A nehézségekkel küszködő családokat képes egy rendszerként kezelni, egyszerre figyelve és reagálva a gyermekek szükségleteire és a szülők problémáira, miközben a segítő beavatkozás fókuszába a képessé tevést, a kompetenciák növelését, a társadalmi integráció erősítését helyezi. A fiatal gyermekes családoknak sokszor hiányzik a szülők által nyújtott segítség, minta. Ezért igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni a szülők felé történő nyitottságra, amellyel lehetőséget biztosítsunk arra, hogy gyermeknevelési kérdésekben, tanácsot kérjenek. Intézményünk célja egy jól működő információs rendszer létrehozása, melynek az intézménnyel kapcsolatban álló személyek, intézmények is aktív résztvevői. Célunk, hogy gondozásunk, nevelési módszereink sikeresek legyenek, hogy minden gyermek, minden nap a Maslow-i piramis által megfogalmazott életszükségletekben részesüljön. A piramis minden egyes szintjét meg kell valósítania, és át kell élnie nap, mint nap minden kisgyermeknek. A piramis alapja, hogy a gyermek fiziológiai szükségletei minden nap kielégítésre kerüljenek. Ha

szomjas, azonnal kapjon inni, ha éhes kapjon enni, ha fáradt, legyen módja lepihenni. A gyermek biztonságérzetét növeli, ha közérzete jó, szerető, gondoskodó felnőttek tevékenykednek körülötte. Elfogadja az új dolgokat, szívesen jár közösségbe, derűs, nyugodt. A biztonság érzete a kapcsolatokban is jól mérhető. Egy nyugodt, kiegyensúlyozott gyermek nyitott a felnőttekkel és társaival egyaránt, nem magányos, társkapcsolatai jól meghatározhatók. A gyermek sikerességét tevékenységei mutatják. Önállósága ütemesen fejlődik. Játéka változatos, felszabadult, vidám. Saját ötletei vannak, amiket bátran próbál kivitelezni. A sikerorientált gyermekek neveléséhez a körülöttük levő felnőttek felelőssége, szakmai elhivatottsága nélkülözhetetlen.

21. KONKRÉT SZAKMAI CÉLOK

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.

- **Levegőzés**

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, a friss levegőn tartózkodást, kinti játékot, mozgást.

- **Fogápolás**

A fogszuvasodás megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a fogápolás, a helyes szájöblítés, a fogmosási technika megismertetését, elsajátítását a bölcsődés korban. Célunk az egészséges fogfejlődés fenntartása, a fogazat védelme, a fogmosás igényének kialakítása. A zárt fogsorú gyermekek fogkefét és fogkrémet használnak. A rágás érdekében rendszeresen adunk nyers kerti veteményeket, gyümölcsöket.

- **Egészséges étkezés**

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermekek energia- és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni-innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű

táplálkozás alkotóelemeit. A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő- és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. Az étlapot ételmezésvezető állítja össze a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján. Bölcsődénkben saját konyhában készülnek az ételek. Az étlapot szakképzett ételmezésvezető készíti el. Figyelembe veszi az egészséges táplálkozás alapelvei mellett a kisgyermekek életkori sajátosságait, a korcsoportra jellemző tápanyagszükséglet figyelembevételével. Az étlap a pontos tájékoztatás céljából kifüggesztésre kerül a bölcsőde hirdetőtábláján. A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai, az ebéd, valamint az uzsonna. A gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Speciális étkezést (liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) az intézmény szükség esetén saját konyhájában oldja meg. Bölcsődénkben szakképzett diétás szakács gondoskodik a körültekintően megtervezett étlap gyakorlati megvalósításáról, a kisgyermekek ízletes, megfelelő hőmérsékletű és ételmiszer-biztonsági szempontból kifogástalan étellemmel való ellátásáról.

- **Sófal használat**

A sófal használata igen preventív hatású, főleg kisgyermekkorban.

A tapasztalatok bizonyítják, hogy a párolgó só hatására csökken a légúti megbetegedések száma, a már kialakult megbetegedés enyhébb lefolyású, erősíti az immunrendszert, antiallergén hatású. A száraz sóterápia használata során fokozódik a légzőszervek nyálkahártyájának aktivitása, öntisztulása. Enyhülnek, illetve teljesen meg is szűnhetnek a gyulladásos folyamatok, mint pl. az arcüreggyulladás, homloküreg-gyulladás, vagy a hörghurut. Továbbá a légúti megbetegedések, allergia, asztma, nátha esetén is bizonyítottan hatékony. De a magas vérnyomás, szívproblémák, alvászavar és dohányzás okozta irritációk is hatékonyan kezelhetők vele, és immunrendszer erősítő hatású.

Az alábbi tünetek csökkenthetők:

- ✓ légúti allergiák (pollen, toll, pihe stb.),
- ✓ szénanátha,

- ✓ asztma,
- ✓ nátha,
- ✓ légzéselégtelenség,
- ✓ hörghurutgyulladás,
- ✓ arcüreggyulladás,
- ✓ füll-orr-gége fertőzések,
- ✓ dohányzás okozta irritációk,
- ✓ horkolás,
- ✓ szívritmuszavar,
- ✓ alvászavar,
- ✓ stressz.

Továbbá kiválóan alkalmas az immunrendszer erősítésére. A sónak nagy szerepe van a szervezet ionháztartásának szabályozásában, és fertőtlenítő hatása is jelentős alkalmas az egészséges emberek relaxációs pihenésére, a szellemi frissesség javítására a nagy sóion koncentráció miatt az allergének és baktériumok száma alacsony szintre csökken.

- **A bölcsőde orvos preventív tevékenysége**

A bölcsőde orvosa felvétel előtt megvizsgálja a gyermeket, később elvégzi a státuszvizsgálatokat. A vizsgálatokat dokumentálja a gyermek egészségügyi törzslapjába. A tapasztalatokat megbeszéli a kisgyermeknevelővel, a szülővel, szükség esetén a gyermek háziorvosával. Szakorvost ajánl, kezdeményez. Ismeretterjesztő előadásokat tart a bölcsődei dolgozóknak, szülőknek.

A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja. Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta biztosítjuk a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelem anyagokat.

- **Lelki egészségvédelem**

A lelki egészség szempontjából döntő jelentőségűek az első években szerzett benyomások. Az adaptáció és az azt követő időszak érzelmi jelei többnyire láthatóak, de az sem ritka, hogy a gyermek belső feszültségekkel küzd. A kisgyermeket körül vevő bölcsődei szakemberek a gyermek viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérik, annak érdekében, hogy felismerjék a lelki problémákat, a stressz jeleit és segítik ezek feldolgozását. Mindent

megteszünk azért, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, és elfogadja az új környezetét. Figyelünk a mentálhigiénés változásokra, tünetekre és kompetencia határainkon belül kezeljük ezeket. A segítő szemléletű, személyközpontú kisgyermeknevelők hozzájárulnak a gyermekek lelki egészségének megtartásához. Sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket, megerősítjük a helyes viselkedést, figyelmet fordítunk az agresszió megelőzésére. A játék segítségével oldjuk a feszültségeket. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, a következetesség biztonságérzetet ad. A gyermekek kedvenc játékukat, átmeneti tárgyat behozhatnak, ami vigaszt nyújt, és folytonosságot a családi otthon iránti igényben.

- **Mozgásfejlődés segítése**

A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulása a mozgás. Csecsemő és kisgyermekkorban alakulnak ki az alapvető mozgásformák. A gyermekek mozgásigénye nagy, az egészséges gyermek szívesen és örömmel mozog. A mozgásigény kielégítését a szabad játék és mozgás biztosításával, a szabadban és a szobában történő tevékenységekkel, mozgáskezdeményezéssel segítjük. A környezetet balesetmentessé tesszük, a veszélyhelyzeteket igyekszünk kiküszöbölni. Olyan körülményeket teremtünk, amelyek fokozzák a mozgáskedvet, változatos mozgásformákra adnak lehetőséget. Elegendő időt, megfelelő helyet, eszközöket biztosítunk a mozgáshoz a csoportokban és az udvarokon. A csecsemőknek védett, elegendő térrel rendelkező helyett biztosítunk (hempergő, elkerített szobasarok). A gyerekek állandó felügyelet mellett, szabadon, egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolhatják a nagymozgásokat, finom mozgásokat. A mozgás pozitívan hat az idegrendszerre, a növekedésre, az egészség fenntartására, a betegségek megelőzésére. De segíti az én-tudat fejlődését és az alkalmazkodást.

- **A Komplex művészeti, esztétikai nevelés.**

A bölcsődében a művészeti nevelés legfontosabb célja az örömszerzés, a gyermekek figyelmének, érdeklődésének felkeltése, az érzelmi intelligencia fejlődésének segítése. Főként játékhelyzetben, önkéntesen vehet részt a gyermek a kezdeményezésben, a teljesítmény, az alkotás nem elvárás.

- **Ének-zenei nevelés**

Bölcsődénk nevelői tevékenységének fontos eleme az ének, a gyermekek zenei nevelése. A dalos játékok, a ritmikus mondókák, énekelgetés hatással van a gyermekek társas

kapcsolatainak, mozgásának-és hangadásának alakulására. Az énekelgetés, dúdolás, a höcögtetés, az érintgetés a felnőtt, a gyermek érzelmeinek is pozitív irányultságát eredményezi. A zajkeltő eszközök, a hangszerek megismerését a napi tevékenység részeként értelmezzük. Az élő énekszót részesítjük előnyben. Éneklünk személyes kapcsolatban, játékhelyzetben, játékeszközt használva. Ismételtetéssel, mozdulatokkal erősítjük a zenei élményt. Házi készítésű hangszerekkel bővítjük a hangeszközöket. A gyermekek magas hangjához alkalmazkodva éneklünk. A zenei anyagokat gondosan választjuk meg, a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni állapotának, érzelmi hangulatának megfelelően. A kisgyermeknevelők a nevelési évre összeállítják, tervezik meg, mit énekelnek napi rendszerességgel, mit az ünnepek közeledtén, mit alkalmaznak meghallgatásra, vigasztalásra, altatásra. A kisgyermeknevelő kompetenciája milyen helyzetben, hol alkalmaz mondókát, dalt, a nyugodt gondozási –nevelési légkör, a gyermek jó hangulatának érdekében. Lehetőséget adunk arra, hogy a kisgyermek hangszerekkel ismerkedjenek. Kapcsolatban állunk a zeneiskola tanáraival, akik időnként a gyermekcsoportokban rövid bemutatót tartanak.

- **Anyanyelvi, irodalmi nevelés (mondóka, mese, báb)**

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi (beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet) és szociális fejlődésére. A mondóka, vers ritmusa, képes könyv nézegetése közbeni közelség, a mese tartalma az érzelmeiken keresztül hat a gyermeki személyiségre. Információkat, ismereteket nyújt, oly módon, amire szinte semmilyen egyéb helyzetben nincs mód. A képeskönyveket tudatos megfontolással szerezzük be. A művészeti alkotás, hagyományörzés, mint minőség, és a kisgyermek számára érthető megközelítés a megfelelő választás. Fontosnak tartjuk, hogy valamennyien megfelelő irodalmi anyaggal rendelkezünk (vers, mese, mondóka), melyből a gyermekek igénye, fejlettsége szerint válogathatunk, adott szituációkhoz (rajzolás, gyurma, főzőcske stb.) kapcsolódni tudunk. A gyermekek a népi mondókák, versek, mesék mellett, azokat a történeteket is szeretik, amelyek róluk szólnak, a mindennapi eseményeiket, élményeiket fogalmazzuk meg. Közös öröm, az én-tudat és a gyermeki emlékezet fejlesztése együttesen érvényesül.

- **Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurmázás stb.)**

A tevékenység maga az örömforrás, érzelmek feldolgozása, önkifejezés. A kisgyermeknevelők életkornak megfelelő, változatos eszközökkel, játszóhely

biztosításával, állandó felügyelettel, technikai tanácsadással segítik a tevékenységet. Az alkotó tevékenység kibontakozása szempontjából alapvető tevékenységnek tekintjük a firka-korszakát. Aminek feltételeit naponta, minden bölcsődei csoportban megteremtjük. Gyurmázásra (só-liszt és főzött gyurma) is állandóan lehetőséget adunk. A gyermekek alkotókedvét dicsérettel, bátorítással, elismeréssel erősítjük. A firkákat, rajzokat, alkotásokat megbecsüljük, megőrizzük. A csoportszobákat, öltözőket a gyermeki alkotásokkal és a kisgyermeknevelők által készített évszaknak megfelelő, ízléses dekorációkkal, képekkel, fotókkal, díszítjük, mellyel a kisgyermek vizuális nevelését szolgáljuk.

- **Esztétikus környezet biztosítása**

A bölcsődéink berendezéseinek, felszerelési tárgyainak megválasztásánál nem csak a szükségletek kielégítését, hanem az esztétikai nevelés és az ízlésformálást is érvényesítjük. Lehetőségeink szerint úgy válogatjuk meg a tárgyakat, a falak, függönyök, a textíliák színét, hogy azok egymással szinkronizáljanak. A környezet díszítését a kisgyermeknevelők végzik, az esztétikai egyensúly megteremtésére törekedve.

Környezeti nevelés

Megismertetjük, tapasztalatokat közvetítünk a környezettudatos magatartás megalapozása érdekében a természeti (állatok, növények, termések, időjárás, évszakok jellemzői stb.) és a társadalmi (családi szerepek, foglalkozási szerepek, hagyományok, ünnepek stb.) környezet, a játéktevékenységen, és az egyéb tevékenységeken keresztül. A folyamatban kiemelt szerepe van a felnőtt, kisgyermeknevelő példamutatásának.

- **Balesetvédelem, balesetmegelőzés**

A környezet kialakításánál, játékszerek kiválasztásánál odafigyeltünk arra, hogy használat során az öröm- és tapasztalatszerzés mellett minél kevesebb figyelmeztetésre és tiltásra legyen szükség. A gyermek által használt eszközöknél figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, a bútorok méretét, a balesetveszélyes tárgyak kiküszöbölését. A takarítószerkeket, vegyi anyagokat zárható szekrényben tartjuk. Az elsősegély felszerelést az orvosi szobában zárható szekrényben tároljuk. A gyermekeket tanítjuk önmaguk és egymás testi épségének megóvására. Szülői értekezleten a szülők figyelmét felhívják a balesetmegelőző magatartásra.

22. A SZÜLŐ, TÖRVÉNYES KÉPVISELŐ JOGAI

hogy:

- megválassza az intézményt, amelyre gyermeke gondozását-nevelését bízza.
- gyermeke neveléséhez tanácsot, tájékoztatást kapjon a bölcsődevezetőtől, kisgyermeknevelőtől
- megismerje a bölcsőde gondozás-nevelésének elveit
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét
- gyermekét, személyi és vagyoni ügyekben képviselje
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- a bölcsőde szakmai programját és házirendjét megismerje.

A szülő, törvényes képviselő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában résztvevő személyekkel, intézményekkel együttműködjön,
- gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye,
- gyermekét személyi és vagyoni ügyekben képviselje,
- az intézmény házirendjét betartsa.

23. AZ ELLÁTOTTAK JOGAI

A gyermek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig, a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni igényeit, szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását. A bölcsőde – egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő központ, óvoda, képző intézmények, a korai fejlesztés szakemberei, szakértői bizottság, gyermekvédelmi szakellátás, gyámügy). A gyermekjóléti szolgálat a gyermekjóléti alapellátás része és ezen belül is preventív munkát végez, tehát a segítő, támogató munka koordinátora. A gyermekvédelmi törvény felsorolja azon intézményeket, szervezeteket, melyeknek a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében jelzési kötelezettsége van, mint a jelzőrendszer tagja. A jelzőrendszer tagjai team munkában dolgoznak, melynek célja, hogy különböző szakemberek a segítő tevékenység során, a saját területükön ellátott feladataikat, egymással konzultálva, egymás munkáját megismerve, támogatva, kiegészítve dolgozzanak a cél érdekében. A jelzőrendszer tagjai esetében konstruktív együttműködésre van szükség.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekbántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermek számára gyermekjóléti alapellátást vagy gyermekvédelmi szakellátást biztosító, továbbá a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozó szervek és személyek a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter által jóváhagyott egységes elvek és módszertan alkalmazásával járnak el.

Az intézmény az ellátottak, ill. hozzátartozóik érdekvédelmének, panaszjuk gyakorlásának céljából érdekképviselői fórumot működtet. Részletes szabályait a Házirend, illetve az érdekképviselői fórum működési szabályzata tartalmazzák. A szabályzat egy példányát, ill. az érdekképviselői fórum tagjainak, valamint az ellátott jogi képviselő nevét és elérhetőségét az intézmény vezetője jól látható helyre kifüggeszti.

Bölcsődei ellátottaink védelmére szolgál a vonatkozó jogszabály azon előírása, amely kötelezi a dolgozókat nyilatkozat (nincs ellene gyermekvédelemmel kapcsolatos büntetőeljárás, eltiltás) tételre, valamint az éves munkaköri alkalmassági vizsgálatra.

24. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGAI

A gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott személyek, így a bölcsőde dolgozói (bölcsődevezető, kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka, intézményvezető, orvos, szaktanácsadó), a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek közvetlen gondozásának ellenőrzése, illetve törvényes képviselőjének ellátása során hivatalból jár el. Ezért e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül. A közfeladatot ellátó személyek hivatalos személynek nem minősülnek, azonban a közösség szempontjából kiemelten hasznos és értékkel bíró feladatot látnak el, ezért kiemelt és fokozott védelmük indokolt. Ennek a védelemnek az egyik megnyilvánulási formája, hogy a Btk. bizonyos bűncselekmények esetében a sérelmükre elkövetett cselekményeket súlyosabban minősíti. A közfeladatot ellátó személyekkel szemben, a közérdek szempontjából kiemelt jelentőségük folytán magasabb elvárások támaszthatók. A Btk. ezért bizonyos esetekben közfeladatot ellátó személyek által elkövethető bűncselekményeket kiemelten bünteti.

Intézményünk dolgozói részére Közalkalmazotti Tanácsot működtet, melynek működési és jogosultságainak részletes szabályait a Közalkalmazotti Szabályzat tartalmazza.

A munkaköri leírás tartalmazza a dolgozók jogait és kötelességeit.

25. HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK

Ebben a fejezetben hosszú távú célokat fogalmazunk meg, melyek érdekében szükséges az adott nevelési évre a rövidtávú feladatok tervezése, megvalósítása. Ezen feladatok hatékonyságvizsgálatát évente elvégezzük és értékeljük. Levonjuk a konzekvenciákat és azokat figyelembe véve határozzuk meg a következő lépéseket, célokat, feladatokat.

- A bölcsőde és a Védőnői Szolgálat képes legyen magas szakmai színvonalon ellátni a törvényben meghatározott alap és sajátos feladatait.
- Elvégzett munkája eredményeként a gyermekek harmonikusan fejlődjenek, valamint a

családok elégedettek legyenek.

- Kialakítsuk a bölcsőde és a Védőnői Szolgálat egyedi arculatát.
- Magas színvonalú munkája elismerést váltson ki a bölcsődei, és a védőnői szakmában.
- Részt vegyen a kisgyermeknevelői, és védőnői képzésben, mint gyakorlati terephely.
- A családok körében elégedettség alakuljon ki, bizalom legyen a bölcsőde és a védőnők iránt.
- Szeressék a bölcsődét azok, akik ide járnak, akik itt dolgoznak, és akik majd elmennek tőlünk. Jó szívvel emlékezzen ránk mindenki, aki itt megfordult.
- Minden védőnő, és bölcsődében dolgozó saját felelősségének, hivatásának érezze a családok segítségét, a kisgyermek napközbeni ellátásában felvállalt és végzett feladatát.
- Eredményesen együttműködő rendszeres kapcsolat kiépítése, működtetése más társintézményekkel.
- A bölcsőde, és a Védőnői Szolgálat történetének, emlékeinek méltó, folyamatos dokumentálása, megőrzése.
- A bölcsőde, és a Védőnői Szolgálat hagyományainak kialakítása.
- Egy mindenki számára jól szervezett, átlátható rendszer kialakítása, mellyel a minőségi munka alapjait teremthetjük meg.
- Nemcsak a bölcsőde kisgyermeknevelői, de a Védőnői Szolgálat által is segíteni a gyermeket váró, gyermekeket nevelő családokat, hogy a felnövekvő gyermekek testileg, lelkileg egészségesebben váljanak felnőtté.

26. SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS

- ❖ 2016. január 1-jétől a pedagógus életpálya kiterjesztésre került a bölcsődei szakdolgozókra. Célunk, hogy minél több kisgyermeknevelő felsőfokú szakképesítést szerezzen
- ❖ A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell a szakdolgozóknak pontszerzési kötelezettséget teljesíteni. Bölcsődénk kisgyermeknevelői részt vesznek a szakmai fejlődésüket, mindennapi munkájukat segítő képzéseken, továbbképzésen (szakmai műhely, tanfolyam, konferencia)
- ❖ A munkájára igényes szakembereink a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik magukat. Házi továbbképzéseket is rendszeresen szervezünk. Internet

használatának lehetőségét, valamint szakmai kiskönyvtárat, szakmai anyagokat biztosít az intézmény részükre. A kötelező továbbképzések tervezése az előre meghatározott továbbképzési terv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelő érdeklődési körének megfelelően.

27. A SZAKMAI PROGRAM MŰKÖDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSI RENDSZERE, ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS

Kérdőíveket állítunk össze a bölcsődébe járó gyermekek szülei részére, mert válaszaikat a gyermekek minél jobb színvonalú, bölcsődei ellátása érdekében szeretnénk felhasználni. A kérdőívek értékelése nyomán a szakmai kompetenciának megfelelően megteesszük a szükséges változtatásokat.

Védőnői Szolgálat

Szakmai Program

Készítette: Bobákné Mongyi Mária

Védőnő

TARTALOMJEGYZÉK:

1.A belső minőségirányítási rendszer célja	42
2.Infrastruktúra.....	42
2.1 Személyi és tárgyi feltételek	42
2.2.A tanácsadó kialakítása.....	43
2.3.A tanácsadó alapfelszereltsége	43
3. Területi védőnői ellátás	43
3.1. Tájékoztatás a védőnői ellátással kapcsolatban	44
3.2. A területi védőnő feladatai	45
3.3.A védőnő védőoltással kapcsolatos feladatai	47
3.4.A védőnő várandósgondozással kapcsolatos feladatai	48
3.5.Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok	49
4. Iskola-egészségügyi ellátás.....	50
5. Infekciókontroll	52
6. Jászberény város Védőnői Szolgálat közellátási rend	54

1. A BELSŐ MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER CÉLJA

Az eljárás célja: szabályozni a védőnői szolgáltatás folyamatát, hogy a tevékenység megfeleljen a szolgáltatást igénybe vevők, a jogszabályi és az intézmény saját követelményeinek, elvárásainak.

2.INFRASTRUKTÚRA

2.1 Személyi és tárgyi feltételek:

- Területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.
- Védőnőt csak védőnő helyettesíthet.
- A körzetet ellátó védőnő szabadságának idejére, ill. rövid távú távolléte esetén a helyettesítési rend a működési engedélyben foglaltak szerint történik. Hosszú távú helyettesítés (tartós táppénz, GYED, GYES, vagy megüresedett státusz) esetén a munkáltató szerződést köt a helyettesítő védőnővel a tartós helyettesítés ellátása céljából.
- A védőnő a tevékenységét:
  - a) a fenntartó/tulajdonos által biztosított tanácsadó helyiségben,
- b) a családok otthonában,
- c) a nevelési-oktatási intézményben,
- d) a közösségi programokra alkalmas helyszíneken végzi.

A városban jelenleg 9 területi védőnői és 3 iskola védőnői körzet működik.

A szolgálat részére 2 db munkaszoba biztosított, ahol a védőnők a dokumentációs tevékenységüket végzik, ill. 2 db tanácsadó helyiség, melyekben a területi védőnői körzet gondozottjai részére történik a várandós nők önálló védőnői tanácsadása, a csecsemő- gyermekek és ifjak önálló védőnői tanácsadása, valamint az iskolások szűrővizsgálata.

2.2 A tanácsadó kialakítása:

A tanácsadó a műszaki előírások, tárgyi feltételek, szakmai feladatok, valamint a munkavédelmi és higiénés követelmények figyelembevételével került kialakításra. Váróhelyiséggel mindkét tanácsadó rendelkezik. Gyermekekoci tárolása a fedett, de nyitott folyosón oldható meg. Mellékhelyiségek épületen belül (mosdó, WC, külön személyzeti,) biztosítottak. A tanácsadó jól megközelíthető. A tanácsadóban biztosított a fűtés, világítás, valamint hideg –meleg folyóvíz. Az adott egészségügyi szolgáltatásra előírt tárgyi feltételek használatát, illetve szakszerű tárolását – ideértve a gyógyszerek, mérgező hatású anyagok, és a veszélyes hulladék - a fenntartónak folyamatosan biztosítani kell, továbbá az egészségügyi dokumentációnak az egészségügyi adatokra vonatkozó szabályok szerint tárolását, illetve kezelését lehetővé kell tenni.

2.3 A tanácsadó alapfelszerelése:

A tanácsadó alapfelszerelését a 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet 5. számú melléklete, a 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet, valamint a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 1. sz. melléklete határozza meg. Hiányzó vagy nem működő eszközökről Lőrincz Linda védőnő tájékoztatja a fenntartót a javítás, ill. beszerzés szükségességéről.

3. TERÜLETI VÉDŐNŐI ELLÁTÁS

- Szolgálatunk védőnői tevékenységének szakmai felügyeletét a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének vezető védőnője (a továbbiakban: szakmai felügyelet) látja el.
- A védőnő ellátási területe az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megállapított védőnői körzetre terjed ki.
- A területi védőnő által ellátandó terület nagyságát, a település szerkezete, a lakosság összetétele, egészségi és szociális állapota és létszáma befolyásolja. A körzetek kialakításnál, módosításánál figyelembe kell venni a szakmai felügyelet véleményét is.
- A gondozottak számát a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet határozza meg valamennyi típusú körzetre vonatkozóan.

- A védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. A lakcímmel rendelkezés megállapításánál a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (2) -(4) bekezdésében foglaltak az irányadók.
- A védőnő köteles a védőnői gondozás lehetőségét felajánlani a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személynek is, akiről tudomást szerez, és ellátása védőnői kompetenciájába tartozik. Ebben az esetben - a gondozásba vétel elfogadását követően - a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről.
- A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható. Ha a védőnői szolgáltatás igénybevétele során összeférhetetlenség áll fenn, a várandós nő, a gyermek törvényes képviselője, illetve a területi védőnő erre irányuló kérelme alapján a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala a területi védőnő helyett másik védőnőt jelöl ki.

3.1 Tájékoztatás a védőnői ellátással kapcsolatban

A védőnő feladata a gondozott személy, szülő tájékoztatása az első védőnői találkozások alkalmával:

- a) A gyermek jogairól.
- b) A szülő gyermekével összefüggő jogairól és kötelezettségeiről.
- c) Az egészségügyi ellátórendszerrel történő együttműködési kötelezettségéről és esetleges megtagadásának következményeiről.
- d) A védőnői szolgáltatás igénybevételének módjáról, az általa nyújtott ellátásokról.
- e) A védőnői tanácsadason való megjelenés céljáról, szükségességéről, az életkorhoz kötött kötelező védőnői szűrővizsgálatokról.
- f) A jogszabályban előírt látogatási alkalmakról, azok céljáról, szakmai programjáról (előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, az egészséges, biztonságos, harmonikus, szerető családi környezet kialakításához, a gyermek fejlődésének, otthoni környezetben való megfigyelésnek jelentőségéről) és megvalósulásuk szükségességéről.
- g) A gondozási tervről.
- h) A gondozási terv módosításának szükségességéről, ha egészségi és/vagy környezeti okból fokozott gondozás, gyakoribb tanácsadason való megjelenés és családlátogatás válik szükségessé.

i) A védőnő értesítésének szükségességéről, ha a szülő valamilyen rendkívül indokolt esetben (okból) nem tud eleget tenni az együttműködési kötelezettségének, valamint, ha változás történik a tartózkodási helyében, annak érdekében, hogy hatósági eljárás kezdeményezésére ne kerüljön sor.

Az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatok és védőoltások rendjéről általános tájékoztató lett kihelyezve jól látható módon a védőnői tanácsadóban. Az írásos formában előírt személyes tájékoztatót (pl. gondozási tervet, szűrővizsgálattal, védőoltással kapcsolatos tájékoztatást) a szülő aláírja, ezzel elismerve, hogy a tájékoztatást megkapta és átvette. A védőoltásról szóló első értesítést az esedékességet megelőzően 1 hónappal, de legalább 8 nappal korábban szükséges megküldeni. A területi védőnő a tájékoztató másolatát az egészségügyi dokumentációban megőrzi (elmenti).

3.2 A területi védőnő feladatai:

A) a nővédelem, ezen belül

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,
- a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése.

B) a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint.

C) a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban.

D) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során

- a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára,

a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

- a külön jogszabály szerinti, 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban együtt: háziorvos) írásban történő értesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
- az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.

E) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint.

F) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása.

G) családgondozás keretében,

- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképessé vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a

gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
- tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,
- részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,
- szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gyámság ellátása;
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik

- ✓ az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, továbbá a szakellátás,
- ✓ a közoktatás,
- ✓ a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

3.3. A védőnő védőoltással kapcsolatos feladatai:

- A) Ellenőrzi az újszülött kori BCG oltások eredményességét,
- B) Nyilvántartja az ellátási területén az oltásra kötelezetteket, vezeti az oltási nyilvántartást, elmaradt oltás esetén ismételt értesítést küld, és ugyanazon oltandóra vonatkozó háromszori eredménytelen írásbeli megkeresés esetén értesíti a járási népegészségügyi intézetet,
- C) Írásban értesíti a körzetébe és az általa ellátott oktatási intézménybe (a továbbiakban: ellátási terület) tartozó oltandó személy törvényes képviselőjét az oltás esedékességéről, jelentőségéről, a beadás helyszínéről és időpontjáról, a várható általános reakciókról és a védőoltás elmulasztásának következményeiről,

- D) A járási Népegészségügyi Intézetől igényli az oktatási intézménybe járó oltandó tanulók számára az iskolai kampányoltásokhoz szükséges oltóanyagot, gondoskodik az oltóanyag előírásoknak megfelelő tárolásáról és elszámolásáról,
- E) Gondoskodik az elveszett, megrongálódott Egészségügyi Könyv védőoltási adatainak pótlásáról az oltási nyilvántartási dokumentáció alapján,
- F) Elkészíti és megküldi a Járási Népegészségügyi Intézetnek az oltási jelentést,
- G) Az oltási tevékenységgel kapcsolatos feladatait az oltóorvossal együttműködve végzi.

3.4. A védőnő várandósgondozással kapcsolatos feladatai:

A várandósgondozás olyan komplex egészségügyi szolgáltatás, amely szülész nőgyógyász szakorvos, a háziorvos, a védőnő és a gyermeket váró nő együttműködésén alapul, s melyet a mindenkor hatályos jogszabályok betartásával történik.

A várandósgondozás folyamata

A méhen belüli várandósság megállapításáról szóló igazolás benyújtásával egyidejűleg a várandóst a lakóhelye vagy a tartózkodási helye szerint területileg illetékes védőnő gondozásba veszi. Ennek keretében:

- a) kiállítja és kiadja a várandósgondozási könyvet,
- b) nyilvántartásba veszi a várandóst a Várandós nyilvántartó és Várandós anya törzslapja dokumentumok vezetésével,
- c) elvégzi a szükséges vizsgálatokat és azokat a várandósgondozási könyvben dokumentálja,
- d) tájékoztatást nyújt a várandós részére a várandósgondozás folyamatáról, a kötelező vizsgálatokról, az őt a várandóssága okán megillető szociális kedvezményekről, a kedvezményeket biztosító intézményekről, szervezetekről, szükség szerint a munkavédelemről szóló törvény várandósokra vonatkozó előírásairól,
- e) tájékoztatja a várandóst a várandósság alatt követendő egészséges életmódról, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás várandósságra gyakorolt káros következményeiről,
- f) szükség szerint tájékoztatja a várandóst a dohányzásról, az alkohol- és kábítószer fogyasztásról történő leszokást támogató programokról és alkalmazza a minimális intervenció szakmai irányelvben foglalt módszerét,
- g) tájékozódik a várandós szociális, családi és munkakörülményeiről, valamint
- h) rögzíti a várandósgondozási könyvben,

- ha) -szakorvosi lelet alapján a várandóssági hét meghatározását és a rizikó-besorolást,
- hb) - a várandós gondozására területi ellátási kötelezettséggel rendelkező egészségügyi szolgáltató nevét, címét.

A védőnő a várandósgondozási könyvben és az általa vezetett dokumentumokban rögzíti, hogy az előírt, kötelező vizsgálatokról szóló tájékoztatást a várandósnak megadta. A várandós aláírásával igazolja, hogy a tájékoztatást megkapta.

3.5. Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok:

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerint, a 0–18 év közötti szűrővizsgálatok kötelezőek. A szűrővizsgálatra kötelezett kiskorú személy részvételéről a szűrővizsgálaton a gyermek szülője köteles gondoskodni. Ha e kötelezettségének a gyermek szülője nem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a szűrővizsgálatot határozattal elrendeli. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak. Ha a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú szülője nem gondoskodik a kiskorúnak a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló jogszabály szerint a védőnő feladatkörébe tartozó szűrővizsgálaton való megjelenéséről, valamint a védőnő feladatkörébe tartozó szolgáltatások igénybevételéről, a védőnő kezdeményezésére az egészségügyi államigazgatási szerv határozattal intézkedik.

A területi védőnő a szűrővizsgálatokat dokumentálja a gondozott személy egészségügyi dokumentációjában, az Egészségügyi Könyvében és az érintett személynek, szülőnek a vizsgálat eredményéről Védőnői tájékoztatót ad. A Védőnői tájékoztatót (Védőnői leletet) 2 példányban szükséges elkészíteni. Egyiket a szülőnek adja át, a másik, védőnőnél maradó példányon pedig a szülő aláírásával igazolja a lelet átvételét. A területi védőnő az aláírt példányt az egészségügyi dokumentációban megőrzi. Elváltozás észlelése esetén a területi védőnő igazolható módon értesíti a gyermeket ellátó háziorvost.

A lakóhely szerint illetékes területi védőnő feladatkörébe tartozik az újszülött hazaadását követő első vizsgálat esetén, valamint 1, 2, 3, 4, 6 és 9 hónapos életkorban:

- adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagymozgások, finommozgások/manipuláció) vizsgálata,
- érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),
- testhossz, testtömeg, fejkörfogat mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése a hazai standardok alapján,
- rizikósűrűs a hazaadást követően 1 hónapon belül és az életkörülményekben történő egészségi, környezeti változás esetén.

12 hónapos, szükség esetén 15 hónapos, 18 hónapos, 2 éves, szükség esetén 2,5 éves, 3 éves életkorban és ezt követően 6 éves életkorig évente:

- testmagasság, testtömeg (fejkörfogat szükség szerinti mérése), a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése hazai standardok alapján,
- adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagymozgások, finommozgások/manipuláció) vizsgálata,
- érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),
- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc rendellenességeire (tartáshiba, scoliosis),
- vérnyomás mérése 3-6 éves életkor között.

4. ISKOLA – EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

Az iskola-egészségügyi ellátást valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve kell intézményenként, vagy több intézmény ellátásának közös biztosításával megszervezni. Az iskola-egészségügyi ellátást a védőnő teljes vagy részmunkaidőben, illetve a területi védőnő körzetéhez tartozó feladatként végezheti. Az iskola-egészségügyi ellátást végző iskolaorvos és védőnő tevékenységét a gyermek, a tanuló háziorvosával (házi gyermekorvosával), illetőleg területi védőnőjével egyeztetve és vele együttműködve végzi.

A nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:

1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.
2. A tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétévenként (kivéve a színlátás vizsgálata):
  - testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,
  - pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása, érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata a 6. évfolyamban,
  - mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
  - vérnyomásmérés,
  - pajzsmirigy tapintásos vizsgálata a 4. évfolyamtól.
3. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.
4. Elsősegélynyújtás.
5. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.
6. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.
7. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.
8. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:
  - az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),
  - családtervezés, fogamzásgátlás,
  - szülői szerep, csecsemőgondozás,
  - önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,
  - szenvedélybetegségek megelőzése.
9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniás ellenőrzésében való részvétel.
10. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).
11. Pályaválasztás segítése.

12. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

5. INFEKCIÓKONTROLL

A Védőnői Szolgálatnál veszélyes hulladék a házi gyermekorvosok által tartott csecsemő-tanácsadásokon, az iskola-egészségügyi munka kapcsán a kampányoltások elvégzésekor keletkezik. A veszélyes hulladékok gyűjtése külön megkülönböztetett jelzéssel ellátott tárolódobozban történik, tárolásuk pedig külön helyiségben. A veszélyes hulladék szállítását az Intézmény által megbízott szolgáltató végzi.

A takarításhoz és fertőtlenítéshez rendelkezésre álló veszélyes anyagok a Népegészségügyi Intézet felé be vannak jelentve. A védőnői szolgálatnál használt veszélyes anyagok biztonsági adat lapjai megtalálhatók a helyszínen, a szereket használó személyek a biztonsági adatlapok tartalmát elsajátították. A veszélyes szereket külön zárható szekrényben tárolják. A szerek lejárati idejét a takarító személyzet és a védőnők által használt szereket pedig Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi, és szükség esetén jelzi az intézményvezető felé.

A védőnők által használt helyiségek takarítását a takarító személyzet végzi.

A takarítás rendje: naponta 16.30-17.30-ig történik. A takarítás tartalmazza a fertőtlenítőszerekkel történő felmosást, lemosást, a hulladék-kiürítését, a vízköoldást. Negyedévente nyílászárók tisztítását, függönyök mosását. Az Intézmény takarítási utasítását a takarítónők munkaköri leírása is tartalmazza.

A helyiségek átszellőztetése megoldott, mivel minden helyiség rovarhálóval felszerelt. A helyiségekben található légkondicionáló berendezések évenkénti felülvizsgálata megtörténik

A védőnői tanácsadóban a fertőtlenítő kézmosás Innosept-tel megoldott, hideg-meleg vizes kézmosási lehetőség biztosított, folyékony szappanadagoló megtalálható. Egyszer használatos papírtörölő adagoló biztosított. A szer biztonsági adatlapja megtalálható. Eszközfertőtlenítésre, felületfertőtlenítésre Mikrozid AF liquid áll rendelkezésre, biztonsági adatlapja szintén megtalálható. Külön személyzeti mellékhelyiség található a védőnői szobában. A mosdóban hideg-meleg vizes kézmosás biztosított. A védőnők részére személyenként 2-3 db védőköpeny biztosított. Egyszer használatos gumikesztyű, és papírlapdó mindkét tanácsadóban

megtalálható. Steril kötszer, mentőláda a tanácsadóban rendelkezésre áll, lejárati idejét Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi.

A kommunális hulladék gyűjtése pedálos, fertőtleníthető szeméthyűjtőben történik, mindenki számára hozzáférhető, ürítését a takarító személyzet végzi, a tanácsadások végeztével üríti az arra kijelölt tárolóba. A helyiségek rovar-és rágcsáló irtása rendszeresen megtörténik, melyet az Intézmény végeztet. A Védőnői Szolgálat dolgozói az infekciókontroll tevékenységeit ismerik, és tervszerűen alkalmazzák. A veszélyes hulladék szállítása és kezelése külön szerződés alapján történik. A fentiekben foglalt helyi eljárási rendek betartása, betartatása folyamatos a szolgálatnál mind a gondozottak, mind az egészségügyi személyzet egészségének védelme érdekében. A kézhigiéne a tanácsadások alkalmával, valamint a családlátogatások során fokozottan megtörténik az OEK módszertani levelében foglaltak szerint. A tanácsadóknak csak egészséges gondozott fogadására van lehetőség, betegség fennállása esetén a háziorvoshoz irányítja a gondozottat a védőnő. A védőnői vizsgálatok között invazív vizsgálat nem szerepel.

A fentiekben foglaltak az infekciókontroll szabályzat 20/2009. (VI.18.) EÜM. rendelet 4.§ és 11.§ (1) 1. pontjában foglaltak alapján kerültek összeállításra

6.JÁSZBERÉNY VÁROS VÉDŐNŐI SZOLGÁLATA KÖZELLÁTÁSI REND 9+3
KÖRZET+2 EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

Védőnői körzet száma	Védőnői körzet típusa	Ellátott kör megnevezése és létszáma	Körzetet ellátó védőnő	1.sz. helyettesítő védőnő neve
1.	Területi	1. sz. körzet + Maci óvoda+Fürkész	Nagyné Krasnyánszki Anita-	VI. védőnői körzet – Székely Beatrix
2.	Területi	2. sz. körzet + Sün Sámuel Óvoda	Almási Edit	V. Kocsis Ágnes
3.	Területi	3. sz. körzet + Központi Óvoda 4 csoport	Mizsei Mirella	IX..Védőnői körzet – Tóthné Király Boglárka
4.	Területi	4. sz. körzet + Központi Óvoda 4 csoport	Üres körzet Helyettesítéssel ellátja Kocsis Ágnes és Bobákné Mongyi Mária	Mizsei Mirella és Tóthné Király Boglárka
5.	Területi	5. sz. körzet + Kuckó Óvoda	Kocsis Ágnes	II. Almási Edit
6.	Területi	6. sz. körzet + Zengő Óvoda	Székely Beatrix	I.Védőnői körzet Nagyné Krasnyánszky Anita
7.	Területi	7. sz. körzet + Portelki óvoda, Református Egyház Gólya óvodája	Muhariné Kovács Mária	VIII. Dr. Gulyás Lászlóné

8.	Területi	8. sz. körzet + Szivárvány óvoda	Dr. Gulyás Lászlóné	VII. Muhariné Kovács Mária
9.	Területi	9. sz. körzet + Gézengúz Óvoda	Tóthné Király Boglárka	III.védőnői körzet Mizsei Mirella
1.	Főállású iskola Új körzet	JKI. Belvárosi Ált. Isk. JKI. Székely. M. Ált. Isk. JKI. Gróf A.A Ált Isk. „B” évfolyamok	Bobákné Mongyi Mária	Lőrincz Linda
2.	Főállású iskola Új körzet	Lehel V. Gimn. JKI. Gróf A.A Ált Isk. „A” évfolyamok	Lőrincz Linda	Sárköziné Nagy Szilvia
3.	Főállású iskola Új körzet	Nagyboldog Kat. Ált. Iskola: SZIE Gyakorló Ált. Isk. 1 – 5- ig évfolyam:	Sárköziné Nagy Szilvia	Bobákné Mongyi Mária

Bobákné Mongyi Mária sk.
Védőnő

Anyatejgyűjtő

Szakmai Program

TARTALOMJEGYZÉK:

1.Bevezetés	58
2.Anyatej ellátásra jogosultak.....	60
3.A tejadás feltételei	60
3.1.Kötelező vizsgálatok.....	61
3.2.A begyűjtött anyatej ellenőrzése.....	62
3.3.Az anyatej igénylésének módja	62
4. Az anyatej kezelésének higiéniája	63
5. A sterilizálásra vonatkozó higiéniás előírások	64
6. Az Anyatejgyűjtő Állomás személyi higiéniája	64

1.BEVEZETÉS

WHO és az **UNICEF** ajánlása szerint, normális esetben az anyatejen kívül semmilyen más táplálékra vagy folyadékra, még vízre sincs szükség ahhoz, hogy egy csecsemő tápanyag- és folyadékigényét kielégítsük az első hat hónapban. Ezen időszak után a csecsemők kezdenek másfajta ételeket is fogyasztani, miközben a szoptatás folytatódik két éves korig vagy azon túl. Az újszülött legideálisabb tápláléka az anyatej! Könnyen feldolgozható és fontos immunanyagokat tartalmaz. Az anyatej tulajdonképpen a csecsemő első védőoltása, megóvjaa az újszülöttet egy sor betegségtől. Azok a gyermekek, akik tápszeren növekednek, négyszer gyakrabban kaphatnak el betegségeket. A kisbaba igény szerinti táplálása a szoptatáson kívül, alternatív táplálási módon is kivitelezhető.

- Az anyatej mindazon tápanyagokat tartalmazza, amelyekre a kisbabának szüksége van az élet első hat hónapjában, ezen kívül könnyen emészthető. Fehérjét és zsírt ideális összetételben és mennyiségben tartalmaz. Magasabb a tejcukor-tartalma, mint a többi tejnek, a csecsemőnek erre van szüksége. Elegendő vitamint tartalmaz, további vitamin adagolására (a D3 vitamint és K vitamint kivéve) nincs szükség.
- Az anyatejben lévő vas könnyen felszívódó formában van jelen, a szoptatott kisbabák nem szenvednek vashiányos vérszegénységben.
- Elegendő folyadékot biztosít, még igen meleg időjárás esetén is. Megfelelő mennyiségű ásványi anyag található benne.
- Zsíremésztő enzimet is tartalmaz.
- Olyan telítetlen zsírsavakat is tartalmaz, amelyek az agy és a retina fejlődéséhez szükségesek.
- A szoptatott gyermekek későbbi életkorban elvégzett intelligencia-tesztjei jobb eredményt mutatnak, mint a mesterségesen tápláltaké.
- Az anyatej olyan természetes immunanyagokat is tartalmaz, amelyek növelik a fertőzéssel szembeni ellenálló képességet. A megfelelő ideig szoptatott csecsemők lényegesen ritkábban szenvednek bélfertőzésben, középfülgyulladásban és más felső légúti fertőzésekben. A betegségeket könnyebben átvészelik. Újabb vizsgálatok szerint az anyatej még az olyan krónikus betegségekkel szemben is védelmet nyújt, mint a diabetes és a sclerosis multiplex.
- A szoptatás az allergiás megbetegedések kockázatát is csökkenti. A szoptatott babák kevésbé híznak el, és a fogszuvasodás, illetve a száj és állkapocs bizonyos rendellenességei is ritkábban

a szoptatottak körében. Azok a felnőttek, akik csecsemőkorukban szoptak, kevésbé fogékonyak a szív- és emésztőszervi megbetegedésekre.

- Az anyatej összetétele a baba életkorának megfelelően változik, így szolgálja a legjobban a testi fejlődés követelményeit.
- A szoptatás révén anya és gyermeke között szoros, szeretetteljes kapcsolat alakul ki. Ez segíti a gyermeket később is emberi kapcsolatainak kialakításában és egészséges lelki fejlődésében.
- A szoptatás az anya egészsége szempontjából is fontos, mivel szülés után meggyorsítja a méh visszahúzódását, az anya korábbi alakjának visszanyerését, és csökkenti az emlő és petefészekrák kockázatát is.
- A szoptatás kényelmes, mert az anyatej mindig kéznél van, nem kell beszerezni, elkészíteni, tárolni, ezen kívül költségkímélő is.
- A legjobb és legbiztonságosabb táplálási mód a csecsemők részére a szoptatás. A csecsemő életének első hat hónapjában nem igényel mást, mint anyatejet.

Sok kismama küzd azzal a problémával, hogy nincs, vagy nem elegendő a teje, mégis szeretne gyermeke számára anyatejet biztosítani. Az Anyatejgyűjtő Állomáson ingyen hozzájuthat az anyatejhez az a kismama, aki saját forrás híján is szeretné gyermeke számára a legmegfelelőbb táplálékot biztosítani. Nem jelenthetjük ki, hogy tökéletesen megegyező azzal, mintha a kismama szoptatna, mert ez nem igaz. Nem csupán azért, mert a baba nem a saját édesanyja tejét kapja, hanem azért, mert a baba életkorától függően változik az anyatej minősége, állaga és összetevői. Ennek ellenére még mindig ez a legjobb megoldás Természetesen ezerszer könnyebb az üzletben tápszert vásárolni, de a nehézség különbsége akármilyen nagy legyen, meg sem közelíti az anyatej és a tápszer közötti minőségkülönbséget.

Az anyatejgyűjtő állomások országszerte azzal a céllal jöttek létre, hogy összegyűjtsék a lefejt női tejet azon anyáktól, akiknek saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő teje is van. Illetve, hogy ezzel segítsék a beteg, kis súlyú, koraszülötteket, akiket édesanyjuk nem tud ilyen módon táplálni. A lakóhelyhez legközelebb eső állomásról a védőnő, gyermekorvos ad tájékoztatást.

Az Anyatejgyűjtő Állomást szolgáltatási szerződéssel a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház működteti.

2.ANYATEJ ELLÁTÁSRA JOGOSULTAK

47/1997. (XII. 17.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében járó anyatejjelátás feltételeiről

Térítésmentes anyatejjelátásra jogosult:

- a) a koraszülött,
  - b) kis súlyú újszülött,
  - c) az érett újszülött és csecsemő, ha súlyos
  - ca) táplálkozási allergiában,
  - cb) felszívódási zavarban,
  - cc) hasműtéttel járó fejlődési rendellenességben szenved,
- és az anya saját tejével táplálni nem tudja.

2. § Az 1. §-ban foglalt eseteken túl térítésmentes anyatejjelátásra jogosult a csecsemő, ha az anya:

- a) fizikailag alkalmatlan az anyatejjel történő táplálásra,
- b) olyan fertőző betegségben vagy mérgezésben szenved, amely a csecsemő egészségét veszélyezteti,
- c) olyan gyógyszert szed, amely szedése a szoptatás időszakában ellenjavallt,
- d) súlyos, gyakori tudatvesztéssel járó állapotban van,
- e) pszichés állapota a szoptatást lehetetlenné teszi,
- f) a szoptatás időszakában meghalt, vagy a gyermeket elhagyja.

3.A TEJADÁS FELTÉTELEI

Anyatejadásra jelentkezni a körzeti védőnő segítségével vagy közvetlenül az Anyatejgyűjtő Állomáson lehet.

Az anyatejgyűjtő állomás dolgozói jelentkezéskor:

- kitöltik az adatlapot,
- információt adnak a további vizsgálatok menetéről

3.1 Kötelező vizsgálatok:

Az első anyatejadást meg kell előznie néhány vizsgálatnak, amely az anyatejet megkapó csecsemők érdekében elengedhetetlen. Ezek a következők:

1. VDRL vizsgálatot a várandósság alatt általában az első vérvételkor elvégzik. A leletet be kell vinni az Anyatejgyűjtő Állomásra. 1 éven belüli negatív eredmény fogadható el.
2. Hepatitis B vírus szűrése – szintén a várandósság alatt kötelezően elvégzendő vizsgálatok közé tartozik.
3. Tüdőszűrés – ha nincs 1 éven belüli negatív tüdőszűrő vizsgálati lelete.
4. HIV ellenanyag szűrővizsgálat, ha nincs várandósság ideje alatt elvégzett negatív lelet.
5. Széklet vizsgálat.
6. Minden anyatejet adó édesanya első leadott tejmintáját bakteriológiai szempontból megvizsgálják.

Szükség van még továbbá háziiorvosi igazolásra, mert anyatejet csak az az édesanya adhat, aki nem szed, használ olyan gyógyszert, amelynek hatóanyaga átkerül az anyatejbe, és a háziorvos igazolja azt is, hogy nincs az anyának fertőző bőrbetegsége. Ha az anyatejadás idején olyan gyógyszer szedése válik szükségessé, amelynek a hatóanyaga átkerül az anyatejbe, akkor az anyatejadást a gyógyszereszedés idejére fel kell függeszteni. Anyatejet csak az az édesanya adhat, aki a felsorolt káros szenvedélytől mentes, nem dohányzik, nem fogyaszt alkoholt, nem fogyaszt kábítószert!

Ha minden fenti kritériumnak megfelel valaki és negatív vizsgálati eredményeit bemutatja, elkezdődhet az anyatej adása. Csak frissen lefejt tejet lehet leadni, fagyasztottat nem vesznek át. Biztosítják hozzá a steril üveget és a fertőtlenítő szert is általában. A Védőnői Szolgálat használatában lévő gépkocsival mennek az édesanya lakására, előre egyeztetett időpontban a tejért, melyet hűtőtáskában visznek el. A leadott tejet az Anyatejgyűjtő Állomáson tovább ellenőrzik, megnézik a pontos mennyiségét, kis mintát bakteriológiai vizsgálatnak vetnek alá, továbbá minden alkalommal szűrik az esetleges hamisítást (vízzel, tehéntejjel történő egyaránt). Utána pasztörizálás következik, majd eljuttatják olyan édesanyákhoz, akik nem tudják saját anyatejjel táplálni gyermeküket, de gyermekorvosuk javaslatára igényelnek idegen női tejet.

3.2 A begyűjtött anyatej ellenőrzése:

1. Mennyiségi ellenőrzés: A beérkező anyatejet mennyiségét mérőhengerben mérik le. A kiadott anyatej mennyiségével az Anyatejgyűjtő Állomásnak a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár felé szigorú elszámolási rend és határidő betartásával kell elszámolni, mert a felhasználók helyett a Pénztár fizeti ki az anyatej árát az Anyatejgyűjtő Állomáson keresztül az anyatejadó anyák számára.
2. A beérkező anyatejből mintát vesznek, melyet Mikrobiológiai Laboratóriumban bakteriológiai szempontból megvizsgálnak.
3. Ezen kívül a beérkező anyatejet további ellenőrzésnek vetik alá. Rendszeresen ellenőrzik a fajsúlyt hengeres fajsúlymérővel, ami a vízzel való hamisítást mutatja ki. A tehéntejjel való hamisítás kimutatására használják az Ivády-Koltai reagenst. Ezeket a vizsgálatokat rendszeresen elvégzik minden üveg tejnél.
4. Pasztörizálás: A vizsgálatok után az anyatejet abban az üvegben, amelyben az anya adta, 650C-on 30 percen át pasztörizálják.

3.3 Az anyatej igénylés módja:

- Az anyatejet térítésmentesen (ingyen) kaphatják meg azok a csecsemők, akik számára fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásuk során, továbbá járóbeteg-szakellátásuk során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve házi gyermekorvosuk anyatejet rendelt.
- Az anyatejet vényre (receptre) kell havonta (1-31-ig) felírni.
- Az anyatejet igénylő gyermekek szülei a gyermekorvos által felírt recepttel kereshetik fel az Anyatejgyűjtő Állomás munkatársait.

A csecsemő 8 hónapos koráig az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletében meghatározott esetekben fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátása során, továbbá járóbeteg-szakellátása során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve házi (gyermek) orvos rendelése alapján jogosult térítésmentesen anyatej ellátásra. Aztán hogy mekkora mennyiséget kap a női tejből, az nem csak attól függ, mennyit ír fel a gyermekgyógyász, hanem attól is sajnos, hogy mennyi van adott esetben az anyatejgyűjtő állomáson.

A fentiekből is látszik, mekkora érték az anyatej. Komoly összeget fordít a társadalombiztosító arra, hogy begyűjtse, vizsgálja, majd újraossza a többletként termelődő női tejet annak érdekében, hogy olyanok is hozzá juthassanak, akiknek saját édesanyjuk nem tudja táplálni őket. És bár pénzben díjazza azoknak az édesanyáknak, akik nem kis fáradsággal saját

gyermekük szoptatásán túl energiát fordítanak a fejésre is, azért kell hozzá egy adag jó szándék is ezen édesanyák részéről, mert nagyon kimerítő napról napra fejni, ezzel sok időt eltölteni. Valóban látjuk, komoly egészségügyi szerepe van a fejlődő szervezet számára az anyatejnek!

4. AZ ANYATEJ KEZELÉSÉNEK HIGIÉNÉJE

1. A begyűjtött tejet feldolgozásig az erre a célra kijelölt hűtőszekrényben kell elhelyezni, és tárolni +4⁰ C-on.

2. Bakteriológiai mintavétel:

- A tejadóktól származó tejből az Anyatejgyűjtőben bakteriológiai vizsgálat céljára mintavétel történik steril lombikba.
- Bakteriológiai vizsgálatához mintavétel javasolt:
  - a. új tejadó anyák esetében,
  - b. régi tejadó esetében havonta ismétlődő vizsgálatot kell végezni pasztörizált tejből.
- ❖ Pozitív eredmény esetén addig kell a vizsgálatokat végezni, míg két egymást követő alkalommal negatív eredmény nem születik.
- ❖ A bakteriológiai vizsgálatot az ilyen vizsgálatra jogosított laboratóriumban kell elvégezni.

3. Hamisítás kizárása:

A beérkező anyatejet Rosal savas / 0,5 %-os/ ellenőrzésnek vetik alá. A vizsgálat célja az, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a beérkezett tej tehéntejjel nem hígított.

4. Feldolgozás:

- A begyűjtött anyatejet steril cumisüvegekben lemérjük, adagoljuk, melyek lefedésére steril kupakot, illetve steril gumidugót használunk. Lezáráskor az üvegen feltüntetjük az anya törzsszámát, illetve a pasztörözés időpontját (hó/nap).
- A palackokba adagolt anyatejet 65⁰ C-on 30 percig pasztörizáljuk. Amennyiben a pasztörizálás vízfürdőben történik, úgy a vízszintnek az üvegben lévő tej szintjét meg kell haladnia.
- A pasztörizálás során tapasztalt minden rendellenességet a Pasztörizálási Naplóban kell feljegyezni, amelyben minden alkalommal fel kell tüntetni:
  - a. a pasztörizálás kezdetének és végének pontos időpontját / óra, perc/
  - b. a vízfürdőbe helyezett üvegek darabszámát
  - c. azoknak az anyáknak a törzsszámát, akiktől aznap a bakteriológiai vizsgálatra mintát vettünk

A Pasztörizálási Naplót vízfürdőnként vezetjük, és a bejegyzéseket kézzel ellátjuk.

5. Tárolás:

- Minden egyes tejadótól egy kiadagolt / 2 ml/ pasztörizált egységet 48 órán át a kiadás után hűtőszekrényben + 4 °C-on tároljuk, hogy az esetleges panasz esetén ellenőrizhető legyen.
- A kiadott anyatejet 24 órán belül felhasználásig történő további tárolásra Tájékoztató című nyomtatványt kapnak a felhasználó szülők.

5. A STERILIZÁLÁSRA VONATKOZÓ HIGIÉNÉS ELŐÍRÁSOK

1. Az üvegek, kémcsövek, üvegedények és gumidugók sterilizálása a központi sterilizálóban történik.
2. Üvegmosás: Az üvegek, gumidugók, üvegedények az öblítés után a központi sterilizálóba kerülnek. Ezután sterilen, becsomagolva kerülnek vissza.

6. AZ ANYATEJGYŰJTŐ ÁLLOMÁS SZEMÉLYI HIGIÉNÉJE

1. Az anyatejgyűjtő Állomás dolgozóinak alkalmassági vizsgálatát a mindenkor érvényes jogszabályban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni.
2. Az anyatej feldolgozását végző dolgozóknak egészségügyi mosodában mosott, naponta váltott köpenyt, és egyszer használatos sapkát, továbbá szájmaszkot kell viselnie.
3. A higiénés kézfertőtlenítés az Intézményi Protokoll előírása szerint történik.
4. Az Állomás dolgozóinak munkaköri feladatainak ellátásához elengedhetetlen követelmény, hogy egészségesek legyenek. Lásd: egészségügyi nyilatkozat.

Takarítás:

Az Állomás helyiségének takarítását az Intézményi Takarítási Protokoll előírása szerint végzik

Megállapodás bölcsődei ellátásra

Megállapodás, amely létrejött

1. egyrészről,

az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény) részéről, melynek adatai:

- az intézmény neve: Jászberényi Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat
- az intézmény székhelye: 5100 Jászberény, Magyar utca 1.
- az intézményt képviseli: Tóth Mónika

2. másrészről az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről

az alábbi gyermek vonatkozásában:

- természetes személyazonosító adatai:
  - családi neve.....utóneve: .....
  - születési helye és ideje: .....
  - anyja születési családi neve: ..... utóneve: .....
  - lakcíme: .....
  - tartózkodási helye .....
  - TAJ száma: .....
- TAJ alapú elektronikus nyilvántartás működik a bölcsődében /TAJ szám alapján vannak nyilvántartva a rendszerben, napi jelentési kötelezettségünk van a gyermekekről/.**
- állampolgársága.....
- ha nem magyar állampolgár, akkor tartózkodási jogcíme.....
- a gyermek szülője / vagy törvényes képviselője:
  - családi neve: ..... utóneve: .....
  - születési családi neve: .....utóneve: .....
  - születési helye és ideje: .....
  - anyja születési családi neve: ..... utóneve: .....
  - állampolgársága.....
  - ha nem magyar állampolgár, akkor tartózkodási jogcíme.....
  - lakcíme: .....
  - tartózkodási helye: .....
  - telefonszáma: .....

között a gyermek bölcsődei ellátására.

1. A megállapodás tárgya:

Az intézmény az igénybe vevő részére napközbeni ellátást nyújt.

Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik. Az ellátás nyújtásának pontos helye: Jászberény, Magyar utca 1.

2. Az ellátás időtartama:

A felek tudomásul veszik, hogy az ellátás kezdetének időpontja ..... év ..... hó ..... napja, valamint az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére:

☐ Határozott, azaz: ..... év ..... hó ..... napjáig terjedő,

☐ Határozatlan időtartamra biztosítja.

3. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja

Az Intézmény bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítja:

a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen:

- a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textíliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést,
- az intézményben az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítjuk.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra. A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.

A bölcsőde a szülő számára az alábbiakat biztosítja:

- a házirend megismerése,
- adaptációhoz szükséges idő és feltételek,
- tájékoztatás a gyermekével napközben történő eseményekről,
- rendszeres betekintés a kisgyermeknevelő által vezetett egyéni dokumentációba,
- szülői értekezlet, egyéni és csoportos beszélgetés kisgyermeknevelővel, vezetővel,
- tájékoztatók, étrendek megismerése.

4. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése alapján bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására és külön a gyermekétkeztetésre vonatkozóan, így a kötelezett által fizetendő személyi térítési díjat az intézményvezetőnek külön meg kell állapítania az étkeztetésre és külön a gondozásra vonatkozóan.

Étkezés:

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek számára, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,
- vagy nevelésbe vették.

A kedvezmény igénybevételéhez - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet **(továbbiakban: Korm. rendelet)** 6. melléklete szerinti nyilatkozatot kell az intézmény vezetőjéhez benyújtani a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek után.

A bölcsődei ellátás keretében biztosított **gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díj összege az intézményben: .....-ft/nap**

Gondozási díj:

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének ..... Önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásról, annak igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról szóló 9/2014. (II.14.) önkormányzati rendelet módosítása alapján:

1. melléklet

családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelem	intézményi térítési díj gondozásra Ft/ellátási nap
0 -	
- Ft -ig	a családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelem ellátási napra vetített összegének 5%-a

A személyi térítési díj (gondozási díj) megállapításánál a gyermekvédelmi törvény 150.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a gyermekek napközbeni ellátása körébe tartozó bölcsődei ellátása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

A (3) bekezdés b) pontja alapján mivel a bölcsődében gyermekétkeztetésre, és gondozásra is megállapította a fenntartó az intézményi térítési díjat, a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem.

- 25 %-át, ha a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben,
- 20 %-át, ha ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül.

Mentesül a térítési díj fizetése alól:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy többgyermekes család gyermeke,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek,
- védelembe vett gyermek.

4.1. A térítési díj megfizetésére kötelezettek:

A térítési díjat az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő fizeti meg.

A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

4.2. A személyi térítési díj megfizetése:

A személyi térítési díj összegét a fizetésre kötelezett minden hónap 4. vagy 19. napjáig köteles megfizetni személyesen az intézmény házipénztárába.

Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a kötelezettet írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

4.3. A személyi térítési díj felülvizsgálata:

A személyi térítési díj összege – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározottak alapján évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

5. A bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam – illetve meghosszabbított időtartam elteltével,
- a jogosultsági feltételek megszüntetésével,
- a szülő, vagy törvényes képviselő kezdeményezésére, az abban meghatározott időpontban,
- az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirend ismételten súlyosan megsérti vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Az ellátás megszűnéséről az intézményvezető a törvényes képviselőt írásban értesíti.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 42.§-a alapján.

A bölcsődei ellátás tart:

- (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
- a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
- ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- (2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- (4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

6. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a Gyvt. 33.§ (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatást megkaptam, azaz tájékoztattak:

1. Az ellátás tartamáról, és feltételeiről.
  2. Az intézmény által vezetett reám, és gyermekemre vonatkozó nyilvántartásokról, melyekhez köteles vagyok adatot szolgáltatni.
  3. A jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beálló változásokról, melyekhez köteles vagyok adatokat szolgáltatni.
  4. A bölcsőde feladatairól a gyermekek gondozásáról, neveléséről.
  5. Az intézmény által reám és a gyermekemre vonatkozó nyilvántartásokról.
  6. Az érték és vagyonmegőrzésről.
  7. Az intézmény házirendjéről
  8. Panaszjogom gyakorlásának módjáról.
  9. A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
  10. A bölcsődében működő érdekképviseleti fórumról.
7. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, az ellátásra vonatkozó gyermekvédelmi jogszabályok, valamint az önkormányzati rendeletek rendelkezései az irányadók.
8. Panasztételi lehetőség:

A szülő a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségének elmulasztása esetén panaszával az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartó Önkormányzat Humán és Önkormányzati Igazgatási Irodájához fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-36 paragrafusa rendelkezik.

A felek a megállapodást közös elolvasást követően, mint akaratukkal megegyezőt írják alá.

A törvényes képviselő aláírásával egyidejűleg igazolja, hogy a megállapodás 1 példányát átvette. Az ellátást nyújtó felhívja a törvényes képviselő figyelmét, hogy ha adataiban változás történik 15 napon belül bejelentési kötelezettsége van a szolgáltató felé.

Kelt: .....

Az ellátott részéről:

.....

Az intézmény részéről:

.....

Ellátást igénybe vevő törvényes képviselője

2. sz. melléklet

HÁZIREND

Az intézmény neve: Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat
Címe: Jászberény, Magyar utca 1.

Telefon száma: 06 57 / 412 – 236

Mobil: 06-20-371-84-11

06-20-381-25-33

E-mail cím: bolcsode@pr.hu

Az intézményvezető neve: Tóth Mónika

A bölcsődevezető helyettes neve: Sebőkné Kis Zsuzsanna

1. A bölcsőde a gyermeket 20 hetes korától 3 éves koráig gondozza, neveli.
2. Intézményünk olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, 5 gyermekcsoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
3. A bölcsődénkben két hét beszoktatást biztosítunk, amely anyás beszoktatás. Szakmai szempontok alapján és gyermekük érdekében fontosnak tartjuk a fokozatos anyás beszoktatást.
4. A bölcsőde naponta reggel 6 órától 17 óráig fogadja az érkező gyermekeket.
  - A gyermek átvétele a szülő munkakezdése szerint rugalmas.
  - Kérjük a kedves szülőket, hogy a bölcsődébe való bevétel előtt gyermekeiket szükség szerint öltöztessék át, cseréljék ki a pelenkát, illetve a gyermek korától függően kínálják fel a bili, vagy a WC használatát, **majd kézmosás után** kísérik be őket a csoportszobába és tájékoztassák a kisgyermeknevelőt a gyermek hogylétéről, az otthoni eseményekről. Hazavitelkor a kisgyermeknevelő beszámol a napi eseményekről, és átadja a szülőnek a gyermeket. Miután a kisgyermeknevelő a gyermeket a szülőnek, vagy az általa megbízott személynek átadta, ettől kezdve a gyermek testi épségéért az intézmény egész területén a szülő, vagy az általa megbízott személy felel. A gyermek hazavételére 17 óráig van lehetőség. A gyermek hazavitelekor célszerű az átadóban várakozni.
  - **Reggeliztetés alatt a kisgyermeknevelők gyermeket nem vehetnek át.** Lehetőséget adunk a későbbi érkezésre is.
  - ***Amennyiben reggel 8 óráig nem érkeznek meg, szíveskedjenek a gyermeket otthon megreggeliztetni, mert a későbbiekben nem tudjuk a gyermek számára a reggelit biztosítani.***

- A bölcsőde ünnepnapokon, és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. Az intézmény nyáron július első 3 hetében, illetve december végén/ a két ünnep között/ zárva tart.
  - A bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.
5. A bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg. Válófélben lévő szülők esetében a szülői felügyeleti jog korlátozásáig mindkét fél jogosult a gyermek elvitelére.
6. A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben. A bölcsődében hagyott, illetve a gyermekben lévő, vagy hozott tárgyakért, ékszerekért / játék, fülbevaló, nyaklánc stb./ felelősséget vállalni nem tudunk.
7. A bölcsődeorvos javaslatait betegség esetén a bölcsődébe járás szüneteltetésére, az otthoni ápolásra és egyéb vizsgálatokra vonatkozóan kérjük betartani.
Bölcsődeorvos: Dr. Pető Katalin
- 8. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas / 37, 5 C° / és ennél magasabb hőmérsékletű, antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. Bölcsődében történő megbetegedés esetén a kisgyermeknevelő kitiltó igazolást állít ki, ezt kérjük, hogy a háziorvosnak is mutassák meg.**
- **A családban előforduló fertőző megbetegedésről a bölcsődét értesíteni kell.**
  - **Ha a gyermek gyógyszert, vagy gyógyhatású készítményt kap, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni gyermeke kisgyermeknevelőjét. Gyógyszert, gyógyhatású készítményt névvel ellátva, eredeti csomagolásban, az adagolás feltüntetésével tudunk beadni. Lázcsillapítót tartalmazó gyógyszert nem áll módunkban elfogadni.**
  - **Minden orvosi vizit után, és a betegségből való felgyógyulás után orvosi igazolás szükséges. (Egészséges, közösségbe mehet) Ennek hiányában a gyermeket nem tudjuk fogadni.**
  - **A megtörtént kötelező védőoltásokról folyamatosan kérjük a tájékoztatást.**
  - **A gyógyulás időpontjáról a bölcsődét is értesítsék telefonon vagy személyesen. Amennyiben aznap 12 óráig nem jelentik a gyermek távollétének okát, abban az esetben másnapról automatikusan hiányzónak tekintjük, és nem tudjuk a gyermeket fogadni.**
  - **3 nap vagy ennél hosszabb hiányzás után a gyermeket a bölcsőde csak a háziorvos vagy gyermekgyógyászati szakrendelés orvosa által adott igazolás alapján tudja újra fogadni kivéve, ha a szülő előre jelzi a hiányzást.**
  - **Ha a gyermeket bejelentették előző nap 12 óráig, hogy következő nap jön, és mégsem jelenik meg, másnapról szintén automatikusan hiányzónak tekintjük.**

- **Távollét után a gyermekeket csak akkor tudjuk fogadni, ha előző nap 12 óráig telefonon, vagy személyesen jelezték kizárólag az alábbi telefonszámokon:**

06-20-371-84-11

06-20-381-25-33

- **Személyes bejelentés a csoportos kisgyermeknevelőknél, illetve az irodákban lehetséges.**
- **Harminc napon túli igazolatlan távollét a bölcsődéből való automatikus kimaradást von maga után.**

9. **A gyermek gyógyszer és étel érzékenységéről a szülő tájékoztassa a bölcsődét.** Az orvosi kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni.
10. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és a telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjon a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit. Ha gyermeke délután betegszik meg a bölcsődében, a következő napi étkezési térítési díjat ki kell fizetni. A gondozási díjat nem kell kifizetni.
11. A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítése érdekében lehetőséget biztosítunk napi találkozásakor, illetve az üzenő füzetben keresztül történő információ cserére, szülői értekezletekre, szülőcsoportos beszélgetésekre, illetve nyílt napokat szervezünk. Ezekre a találkozókra minden szülőt szeretettel várunk.
12. Kérjük, minden szülő hozzon gyermekének egy „üzenő füzetet” melybe a kisgyermeknevelők rendszeres tájékoztatást adnak a gyermekek fejlettségéről. Örömmel fogadjuk, ha a szülők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek egészségügyi állapotára, fejlődésére vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.
13. A bölcsődei születésnapok és névnapok megünnepléséhez házi készítésű sütemények és torták nem szolgálhatók fel.
14. Az intézményben napi 4 étkezést biztosítunk a gyermekek számára. Ez reggelit, tízórait, ebédet, uzsonnát tartalmaz.
15. Térítési díj beszedése a tárgyhó 4-én, pótbefizetés 19-én van. Ha ezek a napok hétvégére esnek, vagy egyéb más ok miatt a megjelölt időpontokban a térítési díjak beszedése nem megoldható, az intézményvezető által megjelölt időpontban történik a befizetés, melyről előre tájékoztatjuk a szülőket. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre. A befizetés készpénzzel történik az intézményben (az előre jelzett napokon). Kérjük, hogy a térítési díjakat minden hónapban pontosan fizessék be.
16. A bölcsőde tisztasága, valamint a nevelési szempont érdekében a gyermekeknek ételt, italt ne adjanak a bölcsőde helyiségeiben.

17. Az intézmény felszerelési tárgyait, eszközeit, mind az ellátott gyermekek és a szüleik, mind a dolgozók kötelesek rendeltetésszerűen használni, a szándékos és nem szándékos károkozásért anyagi felelősséggel tartoznak.
18. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni. (A helyhiány miatt kérjük, a babakocsikat lehetőleg összecsukva tárolják)
19. Az intézmény egész területén, és a bejáratától 5 méterre dohányozni TILOS!
20. A bölcsődében Érdekképviselési-Fórum működik, melynek munkájában a szülők, a dolgozók, és az Önkormányzat képviselője vesz részt. A Fórum szükség szerint, de legalább évente egyszer ülésezik. Az Érdekképviselési Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedést kezdeményez az Önkormányzatnál, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat fővárosi, megyei intézetnél és más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az Érdekképviselési Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani. Az intézményvezető haladéktalanul értesíti az Érdekképviselési Fórum Elnökét a panasz benyújtásáról. Az Érdekképviselési Fórum ülését az Elnök hívja össze. A panasztevőt kifejezett kérelmére az Érdekképviselési Fórum ülésén meg kell hallgatni. A panasztevőt az Elnök értesíti az ülés időpontjáról azzal, hogy távolmaradása az ülés megtartását és a panasz kivizsgálását nem akadályozza. Az Érdekképviselési Fórum üléséről jegyzőkönyvet kell vezetni. Az Érdekképviselési Fórum Elnöke a panasz intézményvezetőnél történt benyújtásától számított 15 napon belül értesíti a panasztevőt a panasz kivizsgálásának eredményéről. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője, vagy az Érdekképviselési Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A házirend betartását köszönjük.

Jászberény, ...

.....
Tóth Mónika
Bölcsődevezető

A házirendet tudomásul vettem, annak 1 példányát átvettem: .....
Szülő

Záró rendelkezések:

A Szakmai Program 2019.07.01-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a 2018.04.01-től hatályos Szakmai Program.

Jászberény, 2019.05.31.

.....

Tóth Mónika
Intézményvezető

Jóváhagyom:

Jászberény, 2019.június,,.....”

.....

Dr. Szabó Tamás
Polgármester

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Jászberény, Szent István Krt.18-20.

Telefon: 06-57-412-236

E-mail: bolcsode@pr.hu

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata

TARTALOMJEGYZÉK

1.Általános és bevezető rész.....	2
2. A költségvetési szerv jogszabályban meghatározott közfeladata	3
3. Általános rendelkezések.....	4
3.1. A Szervezeti és Működési Szabályzat hatálya.....	4
3.2. A költségvetési szerv tevékenysége.....	4
3.3. Szakmai ellenőrző szerve	4
4. Szervezeti és működési rend.....	5
4.1. A gazdálkodás rendje.....	5
5. Az intézmény szervezeti felépítése	6
6. Az intézmény vezetése	7
6.1. Az intézményvezető feladatai és jogkörei	7
6.2. Intézményvezető helyettes feladatai	9
6.3. Az intézményben létesített egyéb munkakörök	9
7. A bölcsőde jogszabályban előírt kötelező feladatai.....	10
7.1. Szülőkkel való kapcsolattartás.....	14
7.2. A bölcsődei felvétel rendje	14
7.3. A bölcsőde egészségvédelmi szabályai	15
7.4. A gyermekek higiénéje	15
7.5. A bölcsődei dolgozók higiénéje.....	16
7.6. A ruházattal kapcsolatos eljárások.....	16
7.7. A helyiségek levegőjének higiénéje	17
7.8. Takarítás, mosás, szennyes kezelés rendje	17
7.9. Látogatók a bölcsődében	18
7.10. Az étkezéssel összefüggő szabályok	18
8.Védőnői Szolgálat	19
8.1. A területi védőnői ellátás keretében a védőnő feladata	20
8.2. Iskola egészségügyi ellátás.....	23
8.3. A védőnők egészségvédelmi szabályai	24
9. Anyatejgyűjtő	25
Záró rendelkezések	28

1. ÁLTALÁNOS ÉS BEVEZETŐ RÉSZ

A Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) célja:

Az SZMSZ meghatározza az intézmény szervezeti felépítését, az intézmény működésének belső rendjét, a külső és belső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat és azokat a rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem utal más hatáskörbe.

A Szervezeti és Működési Szabályzat hatálya:

Az SZMSZ-t az intézményvezető készíti el. A szabályzat a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba és határozatlan időre szól. Az SZMSZ betartása az intézmény valamennyi közalkalmazottjára és az intézménnyel szerződéses jogviszonyban állókra kötelező érvényű.

A költségvetési szerv neve: Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat.

Az intézmény szervezeti tagozódása:

1. Bölcsőde: az intézmény székhelye 5100 Jászberény, Magyar utca 1. Helyrajzi szám: 3363/12 . A bölcsőde szervezetileg önálló szakmai intézményegységként, napos bölcsődeként működik.

2. Védőnői Szolgálat (az intézmény telephelye: 5100 Jászberény, Thököly út 13.)

A Védőnői Szolgálat önálló szakmai intézményegységként működik.

3. Anyatejgyűjtő (az intézmény telephelye: 5100 Jászberény, Szelei út 2.) Szolgáltatási Szerződéssel a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház működteti.

Elérhetőségek:

E-mail: bolcsode@pr.hu

Telefon: 06 (57) 412-236

Mobil: 06-20-371-84-11

Honlap: <http://www.jaszbereny.hu/bolcsode/>

Fenntartó neve: Jászberény Városi Önkormányzat

Működési területe: Jászberény város közigazgatási területe, kistérségi terület

Az intézmény vezetője: Tóth Mónika

Intézményvezető helyettes: Sebőkné Kis Zsuzsanna

Közalkalmazotti Tanács elnöke: Andrásné Kohári Katalin

Ágazati azonosító: S0051663

Törzskönyvi azonosító: 661672

Nyitvatartási idő: naponta 6⁰⁰-17⁰⁰-ig

A bölcsőde zárva tart:

- Minden év júliusában 3 hétig.
- Minden év decemberében két ünnep közt.
- Bölcsődék Napja: A bölcsődében az április 21-én vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanapon tartott Bölcsődék Napja minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. A nevelés-gondozás nélküli munkanap célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetését biztosítani kell. A szülőket február 15-éig tájékoztatni kell a nevelés-gondozás nélküli munkanapról és a nevelés-gondozás nélküli munkanapon a gyermek felügyelete és az étkeztetés biztosítása iránti igény bejelentésének lehetőségéről.

**2. A KÖLTSÉGVETÉSI SZERV JOGSZABÁLYBAN MEGHATÁROZOTT
KÖZFELADATA**

Alaptevékenysége keretében látja el a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti alapellátás keretein belül a gyermekek napközbeni ellátását – bölcsődei ellátást -, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben, a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendeletben, a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendeletben, az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendeletben meghatározott védőnői ellátást.

A költségvetési szerv fő tevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

Szakágazat száma: 889110

Szakágazat megnevezése: Bölcsődei ellátás

A költségvetési szerv alaptevékenysége: Bölcsődei ellátás és Védőnői Szolgálat

A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

megnevezése: Jászberény Városi Önkormányzat

Székhelye: 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.

A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése: Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete

Székhelye: 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.

A költségvetési szerv gazdálkodásával összefüggő jogosítványok:

1. Önállóan működő, a költségvetési előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság tekintetében, teljes jogkörrel és felelősséggel rendelkező költségvetési szerv.
2. A költségvetési szerv pénzügyi- gazdasági feladatait Jászberény Város Polgármesteri Hivatala látja el.
3. A költségvetési szerv kisegítő és vállalkozói tevékenységet nem végez.

3. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3.1. A Szervezeti és Működési Szabályzat hatálya:

Az intézmény számára (hatályos jogszabályokban, képviselő-testületi döntésekben) meghatározott (feladat- és hatásköri, szervezeti és működési) előírásokat a jelen SZMSZ-ben foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni.

Az SZMSZ hatálya kiterjed: az intézmény vezetőire, az intézmény alkalmazottaira, az intézményi ellátást igénybe vevő személyekre.

3.2. A költségvetési szerv tevékenysége:

- 78 férőhelyes napos bölcsődei gyermekellátás, gyermekétkeztetés biztosított az intézmény székhelyén: 5100 Jászberény, Magyar utca 1. Helyrajzi szám: 3363/12
- Védőnői Szolgálat működik az intézmény telephelyén: 5100 Jászberény, Thököly út 13.
- Anyatejgyűjtő működik az intézmény telephelyén: 5100 Jászberény Szelei út 2. Az Anyatejgyűjtőt szolgáltatási szerződéssel a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház működteti.

3.3. Szakmai ellenőrző szerve:

Bölcsőde: A szakmai ellenőrzést, mint működést engedélyező hatóság a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala végzi. A bölcsőde egészségügyi tevékenysége feletti szakfelügyeletet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének járási tisztii főorvosa gyakorolja. A népegészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal feladata ellátása érdekében közreműködésre felkérheti a gyermekek napközbeni ellátása tekintetében a bölcsődei módszertani szervezetet vagy az Országos Gyermekvédelmi

Szakértői Névjegyzékben szereplő bölcsődei ellátás, csecsemő- és kisgyermekgondozás-, nevelés vagy gyermekek napközbeni ellátása szakterületre bejegyzett szakértőt.

Védőnői Szolgálat: A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét az Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének járási vezető védőnője látja el.

Anyatejgyűjtő: Az Anyatejgyűjtő egészségügyi tevékenysége feletti szakfelügyeletet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének járási tisztii főorvosa gyakorolja.

4. SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI REND

4.1. A gazdálkodás rendje

A költségvetési szerv feladat ellátását szolgáló vagyona:

5100 Jászberény, Magyar utca 1. Helyrajzi szám: 3363/12

Védőnői Szolgálat

5100 Jászberény, Thököly út 13. Hrsz.: 5286

terület: 3449 m²

Anyatejgyűjtő

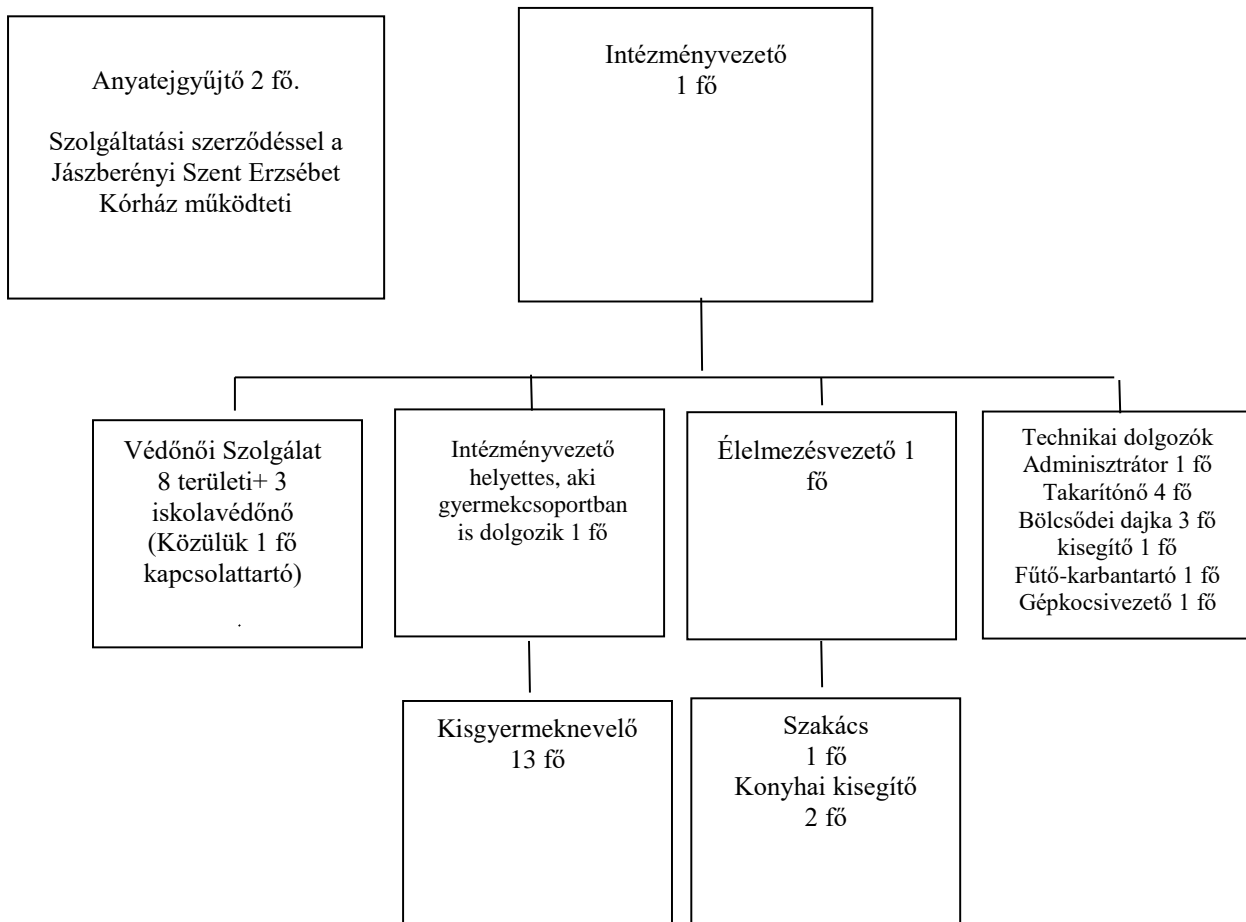
5100 Jászberény, Szelei út 2. Hrsz.: 3690

- A költségvetési szerv feladat ellátását szolgáló vagyona feletti rendelkezési jog Jászberény Város Képviselő-testületét illeti meg.
- A költségvetési szerv a rendelkezésre álló vagyont az adott intézményi feladat ellátásig nem jogosult elidegeníteni, és megterhelni.
- A feladatok ellátásához rendelkezésre állnak az intézményben a leltár szerint nyilvántartott eszközök.
- Az egyes vagyontárgyak bérbeadásánál, hasznosításánál Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat vagyonáról szóló rendeletében foglaltakat kell alkalmazni.
- A Jászberény Város Önkormányzata költségvetéséből kapott pénzeszközök biztosítják az intézmény működési kiadásait. Az intézményi kiadás és bevétel éves alap-előirányzatát Jászberény Város Önkormányzatának a mindenkor hatályos költségvetési rendelete tartalmazza. Az évközi halmozott előirányzatok és teljesítések alakulásáról az

intézményvezetőt az operatív gazdálkodást végző Polgármesteri Hivatal illetékes irodája – a havi zárást követően – tájékoztatja.

- A jelentősebb volumenű beszerzés (álló-, és fogyóeszköz), nagyjavítás, felújítás esetén kötelezettségvállalás az intézmény vezetése részéről a Polgármesteri Hivatal illetékes iroda vezetője ellenjegyzésével adható.

5. AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE:

6. AZ INTÉZMÉNY VEZETÉSE

A költségvetési szerv vezetőjének kinevezési, megbízási, választási rendje:

Az intézmény vezetője: magasabb vezető. A vezető egyszemélyi felelős.

A költségvetési szerv vezetőjét a Képviselő-testület pályázat alapján a közalkalmazottakról szóló, 1992. évi XXXIII. 23. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, határozatlan időre kinevezi, és egyidejűleg megbízza (a 356/2008. (XII.31.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésének a) pontja szerint) a költségvetési szerv magasabb vezetői feladatainak ellátására. A vezetői megbízás nyilvános pályázat útján tölthető be.

A vezetői feladatokat Tóth Mónika intézményvezető látja el. Távolléte esetén a vezetői feladatokat Sebőkné Kis Zsuzsanna látja el. Az intézmény vezetője, mint magasabb vezető felett a munkáltatói jogkör gyakorlója Jászberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mely gyakorolja a magasabb vezető beosztású személy kinevezésének, felmentésének, összeférhetetlenség megállapításának, fegyelmi eljárás megindításának, fegyelmi büntetés kiszabásának, illetve a magasabb vezetői megbízás visszavonásának jogát. A magasabb vezető beosztású személy esetében az egyéb munkáltatói jogokat Jászberény Város Polgármestere gyakorolja.

A vezető beosztású, továbbá a nem vezető beosztású dolgozók munkakörét, feladatait és felelősségét a hatályos jogszabályok és a belső szabályzatok alapján a felettes intézményvezető (bölcsődevezető) a munkaköri leírásukban határozza meg.

A szakmai és etikai szabályok az intézmény valamennyi dolgozójára nézve kötelező érvényűek. Az intézmény számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az intézmény szervezeti egységei, dolgozói közötti megosztásáról az intézmény vezetője gondoskodik. A feladatok és hatáskörök megosztása nem lehet ellentétes a jogszabályok és az alapító, fenntartó által az intézmény egyes szervezeti egységeire, vezetőjére/vezetőire és dolgozóira kötelezően előírt feladatokkal, hatáskörökkel.

6.1. Az intézményvezető feladatai, és jogkörei:

Az intézményvezető a bölcsőde szakmai vezetője is, akinek szakmai munkáját az intézményvezető helyettes kisgyermeknevelő, és a csoportos kisgyermeknevelők segítik. Feladataikat, tevékenységüket a munkaköri leírásuk tartalmazza. Irányítása alá tartoznak még a védőnők, az ételmezésvezető, az adminisztrátor, a szakács, a konyhai kisegítő és a technikai dolgozók (takarítónő, bölcsődei dajka, fűtő-karbantartó, sofőr).

Az intézményvezető, mint a bölcsőde szakmai vezetője:

- Szervezi, irányítja, folyamatosan ellenőrzi és értékeli az intézményben folyó szakmai munkát,
- Felel a szakmai feladatok törvényes és színvonalas ellátásáért,
- Felel a szakmai dokumentáció és nyilvántartások jogszerű vezetéséért,
- Felel a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok betartásáért, betartatásáért,
- Felel az ellátottak jogainak betartásáért, betartatásáért.

Felelős (egy személyben):

- Az intézmény gazdálkodásáért,
- Az engedélyezett bölcsődei férőhelyek maximális kihasználásáért,
- Az intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért,
- Az intézmény kezelésében lévő vagyon rendeltetésszerű használatáért,
- A személyi feladatok ellátásáért,
- Az intézménnyel kapcsolatos mindenkor érvényes jogszabályok érvényesítéséért és a felügyeleti szervek által meghatározottak végrehajtásáért,
- A szakmai munka megszervezéséért, gondozási-nevelési feladatok irányításáért, ellenőrzéséért,
- A szakmai továbbképzések biztosításáért, illetőleg azokon való részvétel megteremtéséért,
- A helyettesre átruházott jogkörök gyakorlása során a rendszeres beszámoltatásért,
- A munka irányításáért és ellenőrzéséért,
- A saját hatáskörben tett intézkedésekért.

Feladata:

- Ellátja a Védőnői Szolgálat, és a bölcsőde dolgozói tekintetében a munkáltatói jogokat, utasítási jogkörrel rendelkezik a dolgozók vonatkozásában.
- Elkészíti a dolgozók munkaköri leírásait, az éves munkatervet.
- Irányítja, összehangolja és ellenőrzi a szakmai, ügyviteli munkát.
- Közvetlenül irányítja és ellenőrzi az intézményben folyó gazdálkodási és pénzügyi feladatokat.
- Biztosítja az intézmény rendeltetésszerű és gazdaságos működését, szakmai önállóságát, a törvényességet, az önkormányzati tulajdon védelmét.
- Gondozási-nevelési munka megszervezése, a bölcsőde munkarendje, a gyermekek napirendje, a dolgozók munkabeosztásának elkészítése.

- A bölcsődei dolgozók munkájának irányítása és ellenőrzése.
- Az intézmény szabályzatainak elkészítése.
- Az előírt normatíva betartására irányuló intézkedések megtétele.
- Felügyeli a higiénés követelmények betartását.
- Rendszeresen ellenőrzi az intézmény dolgozóinak munkáját.
- Biztosítja a balesetmentes munkavégzés feltételeit, felelős a dolgozók rendszeres munkavédelmi, és tűzvédelmi oktatásáért.
- A szakmai képzések, továbbképzések tervezésének, szervezésének irányítása.
- Végzi az előírt dokumentációs tevékenységet.
- Biztosítja az intézmény és környékének tisztaságát és rendjét.
- Elősegíti az érdekképviselői fórum működését.
- Felelős a belső szabályzatok betartásáért és betartatásáért.
- A hatályos jogszabály rendelkezéseinek megfelelően vagyonnyilatkozatot tesz.
- Az intézményvezető részletes feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

6.2. Intézményvezető helyettes:

Felel:

- A bölcsőde leltárát képező fogyóeszközök, állóeszközök nyilvántartásáért, az éves selejtezés előkészítéséért.
- A bölcsődevezető távollétében vezeti, és képviseli az SZMSZ - ben rögzítettek szerint az intézményt, felelős a szakmai működésért, a gazdálkodásért, az intézményre vonatkozó törvények, jogszabályok betartásáért.
- Munkáját az intézményvezető irányításával végzi, együttműködik a mindenkori fenntartó pénzügyi, gazdasági szakembereivel a feladat ellátása érdekében.

Felelős:

A hatályos jogszabály rendelkezéseinek megfelelően vagyonnyilatkozatot tesz.

Az intézményvezető helyettes részletes feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

6.3. Az intézményben létesített egyéb munkakörök:

- kisgyermeknevelő
- bölcsődei dajka
- ételmezésvezető
- intézményi adminisztrátor
- szakács

- konyhalány
- fűtő (karbantartó)
- kisegítő (mosó-vasaló)
- védőnő
- gépkocsivezető
- takarítónő

Az intézményi dolgozók munkarendjét, feladatát, kötelességeit és jogait a személyre szólóan elkészített munkaköri leírásuk tartalmazza.

7. A BÖLCSŐDE JOGSZABÁLYBAN ELŐÍRT KÖTELEZŐ FELADATAI

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján:

A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

Gyvt. 42.§

(1) A bölcsődei ellátás keretében – ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

42/A. §

- (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
- a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
- ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- (2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- (4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- a) a körzeti védőnő,
- b) a házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- c) a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- d) a gyámhivatal is kezdeményezheti.

Védelembe vétel esetén a települési önkormányzat jegyzője kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását. A keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsőde vezetőjének munkáltatói igazolást nyújt be vagy bemutatja a leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is. A bölcsődében nem kell a szülőnek a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdése előtt benyújtania munkáltatói igazolást, ha a bölcsődei felvételi kérelemhez már benyújtotta azt, és az abban foglaltakban változás nem történt. A napos bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.

Nem gondozható bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a háziorvos nem igazolja, hogy ez az állapot már nem áll fenn.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen:

- a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textíliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit; és
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést azzal, hogy a bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítja.

A bölcsődében, egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizenkét gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban valamennyi gyermek betöltötte a második életévét. Ebben az esetben, egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizennégy gyermek nevelhető, gondozható.

A bölcsődei csoportszoba hasznos alapterülete gyermekenként legalább 3 négyzetméter.

A fenntartó minden év február 15-éig tájékoztatja a szülőket a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató nyári nyitvatartási rendjéről.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

1. a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam – illetve meghosszabbított időtartam elteltével,
2. a jogosultsági feltételek megszüntetésével,
3. a szülő, vagy törvényes képviselő kezdeményezésére, az abban meghatározott időpontban,
4. az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.
5. Ha orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható

Az ellátás megszűnéséről az intézményvezető a törvényes képviselőt írásban értesíti.

Gyvt. 42.§-a alapján

A bölcsődei ellátás tart:

- (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
- a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,
  - c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
- ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- (2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- (4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított, gyermekek napközbeni ellátásának egyik formájaként nyújtott bölcsődei ellátásért térítési díjat kell fizetni. A fizetendő intézményi térítési díj összegét Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásról, annak igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról szóló önkormányzati rendelet 1. melléklete határozza meg. A gyermekétkeztetés intézményi térítési díja vonatkozásában az intézményi ellátásban alkalmazandó élelmezési nyersanyagnorma megállapításáról szóló önkormányzati rendeletben foglaltak az irányadóak. A kötelezett törvényes képviselőnek a személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvényben, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások térítési díjáról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint kell megfizetnie az intézmény részére.

Továbbképzés:

A bölcsődei szakdolgozóknak minden évben kötelező házi továbbképzésen részt venni.

Felelős: az intézmény vezetője.

A szakmai továbbképzéseken való részvétel a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik.

A védőnők továbbképzésen való részvételét az intézményvezető engedélyezi, a jogszabály által előírt kötelezően kreditpont gyűjtésnek és az intézmény költségvetésének figyelembevételével.

7.1. Szülőkkel való kapcsolattartás:

Az intézményben érdekképviselési fórum működik.

Az érdekképviselési fórum működtetése a Gyvt-ben megfogalmazottak alapján történik. Az érdekképviselési-fórum a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek megjelenítését, képviselését szolgálja és látja el.

7.2. A bölcsődei felvétel rendje:

A bölcsődei felvételhez jelentkezési lapot kell kitölteni a férőhelyet igénylőnek. Ennek alapján kerülnek nyilvántartásba a felvételre várók. Szabad férőhely esetén a bölcsődevezető igazolja, hogy a gyermek felvételének nincs akadálya. A kiállított dokumentumok ezt követően Jászberény Város Polgármesteri Hivatala Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetőjéhez kerülnek. Az intézményvezető javaslata alapján a szülőt írásban értesítik a felvételtől.

A felvételt követő adminisztratív feladatok a bölcsődevezető munkakörébe tartoznak.

A bölcsődei ellátásért fizetendő személyi térítési díj összegét az intézményvezető állapítja meg, s erről írásban értesíti a gyermek törvényes képviselőjét, mint fizetésre kötelezett személyt. A kötelezettnek a személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvényben, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások térítési díjáról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint kell megfizetnie az intézmény részére. Ha a gyermek az ellátást betegség vagy más ok miatt nem veszi igénybe és távolmaradását a törvényes képviselő bejelentette az intézményvezetőnek, a kötelezett a gyermek távolmaradása idejére mentesül a gondozásra fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól. Ebben az esetben a kötelezett

által a gondozásra, a teljes hónapra előre befizetett személyi térítési díjból a gyermek távolmaradása idejére a különbözet visszajár oly módon, hogy a többletet a következő hónapban a fizetés alkalmával be kell számítani, vagy ha a kötelezett igényli, akkor vissza kell fizetni részére. Kivételes méltánylást érdemlő esetben (haláleset, elemi kár, három hónapot meghaladó krónikus betegség, jövedelmi viszony stb.) a kötelezett kérelmezheti az intézményvezető által megállapított személyi térítési díj mérséklését, elengedését. Az ellátásért fizetendő személyi térítési díjat megállapító intézményvezetői döntés felülvizsgálata, a díj mérséklése, elengedése iránti kérelem elbírálása a Humán Erőforrás Bizottság hatáskörébe tartozik.

7.3. A bölcsőde egészségvédelmi szabályai:

A bölcsőde dolgozóinak, valamint a környezetének egyaránt a gyermekek higiénikus ellátását, a higiénés készségekre való szoktatását kell biztosítani. Ennek érdekében az épületre, udvarra (növényzetre), berendezési tárgyakra, textíliákra, játékokra vonatkozó előírásokat be kell tartatni, illetve tartani.

- Az intézmény vezetőjének rendszeresen ellenőrzést kell végezni (takarítás, fertőtlenítés).
- A bölcsőde udvarának, előkertjének és az utcai rész rendjének felelőse a bölcsőde fűtője, karbantartója.
- A homokozóban a homokot évente cserélni kell.
- Kiemelten kezelendő a szemet tárolása, a veszélyes hulladékok tárolása, elszállíttatása.
- A moslék tárolása, elszállítása külön szabályzat szerint történik.

7.4. A gyermekek higiénéje:

- A gyermeket a bölcsődében saját ruhájukban vannak.
- Szükség szerint a kisgyermeknevelő ellenőrzi a gyermek hőmérsékletét. Gondoskodik a lázmérők fertőtlenítéséről.
- A gyermek bili használata csak a fürdőszobában, felügyelet mellett történhet.
- A kultúrhigiénés szokások kialakítása a gyermeknél a kisgyermeknevelők munkaköri kötelessége.
- A bölcsődei gondozottak orr törléséhez csak papír zsebkendőt lehet használni. Tárolására külön badella szolgál, melynek kiürítése és fertőtlenítése a takarítónő feladata.

- A gyermekek törölközői a fürdőszobai törölköző tartóra jellel ellátva kerülnek. A törölközőket hetente kétszer, illetve szükség szerint cserélni kell.
- A fésűket, fogmosó poharakat hetente fertőtleníteni kell.

7.5. A bölcsődei dolgozók higiéniája:

- A bölcsődében a dolgozók a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendeletben foglaltak alapján alkalmazhatók.
- A dolgozók számára biztosított az öltöző, az öltözőszekrény, a zuhanyzó helyiség.
- Az öltözőszekrényekben elkülönítetten kell tárolni a munkaruhát.
- Munkakezdekor védőruhába, védőcipőbe kötelesek az alkalmazottak átöltözni.
- A kisgyermeknevelők étkezések előtt, gondozási műveletek után Innosept-tel kötelesek kezet mosni.
- Pelenkázás után a pólózó asztalt Inno-Dez oldattal kell fertőtleníteni.
- A konyhai dolgozók, takarítónők naponta, ill. szükség szerint, a kisgyermeknevelők szükség szerint, de legalább hetente háromszor kötelesek védőruhát cserélni.
- A konyhai előkészítőkben az oda rendszeresített köpenybe lehet a feladatot elvégezni.
- A takarítók gyermekfelügyelet esetén kötelesek köpenyt váltani.
- A védőruhák mosása, kezelése az intézmény feladata.

7.6. A ruházattal kapcsolatos eljárások:

- A gyermekek öltöztetése évszaknak, kornak, nemnek megfelelően történjen.
- Ágynemű csere hetente egyszer, illetve szükség szerint.
- Törölköző csere hetente kétszer, illetve szükség szerint
- A fésűtartókat, a fogmosó poharakat, a fogkeféket, a törölközőket, és az ágyneműket gyermekenként különböző jellel kell ellátni.
- A pelenkák tárolása (széletes, vizeletes, egyszer használatos) külön badellában történhet.
- Pelenkázás után a kisegítőnek, vagy a takarítónőnek a mosókonyhába kell vinni a szennyes ruhát és a pelenkákat.
- A bölcsődében kidolgozott tiszta és szennyes ruha útjának betartása kötelező.

7.7. A helyiségek levegőjének higiéniája:

- A gyermekek helyiségeiben 20 – 22 °C a megkívánt hőmérséklet.
- A bölcsőde helyiségeit rendszeresen szellőztetni kell.
- Szellőztetéskor óvni kell a gyermekeket a hirtelen lehűléstől.
- A levegő nedvesítését párologtatással kell biztosítani.
- A takarítás nyitott ablak mellett, a gyermekek távollétében végezhető.
- Dohányzás a bölcsőde egész területén tilos.

7.8. Takarítás, mosás, szennyves kezelés rendje:

- A belső felszerelési és berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók és fertőtleníthetők legyenek. Tisztításuk nedves, fertőtlenítős ruhával történjen.
- A bölcsőde minden helyiségét naponta kell takarítani. A szobákat étkezés után rendbe kell tenni, az ételmaradékot el kell távolítani. A padló tisztítása nedves, fertőtlenítős ruhával történjen. Más takarítóeszközt kell használni a csoportszobákban, fürdőszobákban, WC-kben. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és tisztán, a tisztítószerekkel együtt kell elhelyezni az erre kijelölt helyen.
- A heti, havi, negyedévi nagytakarítás menetét, ütemét részletezni kell a munkaköri leírásban.
- A tisztító és fertőtlenítő szereket a mindenkori közegészségügyi előírásoknak megfelelően kell alkalmazni, amelyeket a Takarítási Utasításban is rögzíteni kell. Járvány esetén a vonatkozó közegészségügyi szabályok szerint kell a takarítást végezni.
- A gyermekek napirendjét a takarítás nem zavarhatja meg.
- Évenként meszeltetni kell a főzőkonyhát, az élelmiszer raktárakat, a mosogató helyiségeket, és a mosókonyhát. Az egész intézményt 2-3 évenként festeni, és 6 évenként mázoltatni kell.
- A szennyves pelenkát minden esetben fertőzöttnek kell tekinteni. Zárt edénybe kell elszállítani a mosókonyhára. Pólyázóra vagy földre helyezni tilos. A pelenkákat az egyéb fehérneműtől és ruhától elkülönítve azonnal fertőtlenítő szert tartalmazó (5%-os hypós oldat) vízbe kell áztatni. Mosás automata mosógépben, a használati utasításban rögzítettek

alapján. Az egyszer használatos pelenka zárt fóliazsákban a települési hulladékkal együtt kezelendő.

- A gyermekek ruháit, ágyneműit, törülközőit, asztalterítőit és a köpenyeket közepesen szennyezettnek kell tekinteni, ennek megfelelő mosástechnikát kell alkalmazni.
- A szennyes ruha tárolása külön edényben, mosása automata mosógépben, a használati utasításban rögzítettek alapján.
- A tiszta ruha elhelyezésére szolgáló szekrényben egyéb holmi tárolása nem megengedett.
- A bölcsődében használatos mosható gyermekjátékokat szükség szerint naponta, akár többször is, folyó meleg vízzel le kell mosni. Hetente egyszer, járvány idején, soron kívül fertőtleníteni kell (ultrapaszta és hypós oldat). A fertőtlenített játékot meleg folyóvízzel többször, alaposan le kell öblíteni.
- Szúnyoghálóval a nyitható nyílászárókat el kell látni.
- Rovar és rágcsálóirtást szükség szerint, illetve évente kétszer szakemberrel kell végeztetni.

7.9. Látogatók a bölcsődében:

A bölcsőde látogatásához az intézmény vezetőjének engedélye szükséges.

Nem kell külön engedély:

- A fenntartó szerv képviselőjének,
- Az érdekképviselői- fórum elnökének
- A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének képviselői számára.

A látogatáshoz a bölcsőde mosható, fertőtleníthető papucsot és köpenyt kell, hogy biztosítson. Csoportos látogatás csak abban az esetben engedélyezhető, ha szakmai továbbképzést, tapasztalatcserét szolgál. A látogatóknak a házirendhez alkalmazkodni kell. A látogatás a gyermekek pihenését nem zavarhatja.

7.10. Az étkezéssel összefüggő szabályok:

Az étkezéssel összefüggő szabályokat a Veszélyelemzés Kritikus Szabályozási Pontok (HACCP) Kézikönyve tartalmazza, illetve a mindenkor hatályos jogszabályok.

8. VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT

Jászberény Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körében – az egészségügyi törvényben előírt kötelezettségének eleget téve – a Védőnői Szolgálat védőnői, valamint 2 vállalkozó védőnő útján gondoskodik a védőnői ellátásról (területi védőnői ellátás, iskola-egészségügyi ellátás).

A védőnők tanácsadó helyiségben, a nevelési-oktatási intézményekben látják el feladataikat.

A védőnők szakmai felügyeletét a járási vezető védőnő látja el.

A Védőnői Szolgálatnál dolgozó valamennyi védőnő:

- ✓ Feladatait az intézményvezető, és a járási vezető védőnő irányításával, a munkaköri leírásában foglaltak szerint önállóan végzi, a kapcsolattartó védőnő segítségével.
- ✓ Minden tanév és naptári év végén írásban, ill. a jelentések adattartamának kivonatával számszerű formában beszámol munkájáról az intézményvezetőnek, és a járási vezető védőnőnek.
- ✓ Felel a hatályos jogszabályokban előírt feladatok jogszerű, színvonalas és zavartalan ellátásáért.
- ✓ Felel a nyilvántartások, dokumentációk jogszerű, naprakész vezetéséért.
- ✓ Felel a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok betartásáért.
- ✓ Felel az ellátottak jogainak betartásáért.

A védőnők elsősorban az alapellátásban, a megelőző-gyógyító ellátásban, kiemelten a megelőzés végzésére képzett, felsőfokú egészségügyi képzéssel rendelkező szakemberek, akik közreműködnek a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjak- és család egészségének védelmében, valamint a közegészségügyi, járványügyi, egészségfejlesztési, egészségnevelési feladatok végzésében.

A védőnői ellátás a vonatkozó önkormányzati rendeletben meghatározott körzetek szerint történik. Jászberényben 9 területi és 3 főállású iskola-védőnői körzet került kialakításra. Ezen körzetek ellátásáról a Védőnői Szolgálat védőnői gondoskodnak.

Az önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés alapján, vállalkozási formában jelenleg három főállású ifjúsági védőnő is gondoskodik a tanulók ellátásáról.

A védőnő ellátási területe az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megállapított védőnői körzetre terjed ki.

A védőnő a feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. A védőnő köteles a védőnői gondozás lehetőségét felajánlani a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személynek is, akiről tudomást szerez, és ellátása védőnői kompetenciájába tartozik. Ebben az esetben - a gondozásba vétel elfogadását követően - a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről. A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható.

A köznevelési intézmények vonatkozásában az iskola védőnői feladatok ellátása teljes munkaidejű iskolavédőnő foglalkoztatásával biztosított.

A körzetet ellátó védőnő akadályoztatása esetén helyettese gondoskodik az ellátásról.

A védőnők munkaideje heti 40 óra.

8.1. A területi védőnői ellátás keretében a védőnő feladata:

1. a nővédelem, ezen belül

- ✓ a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- ✓ az anyaságra való felkészülés segítése,
- ✓ a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,
- ✓ a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése.

2. a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint.

3. a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban.

4. az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során

- ✓ a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása.
- ✓ az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- ✓ a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott

figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

- ✓ a külön jogszabály szerinti, 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban együtt: háziorvos) írásban történő értesítése,
- ✓ a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- ✓ a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
- ✓ az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- ✓ a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.

5. Az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint.

6. Az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása.

7. Családgondozás keretében:

- ✓ a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- ✓ soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,
- ✓ a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt a meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által

előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

- ✓ figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- ✓ tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
- ✓ tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
- ✓ a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,
- ✓ részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,
- ✓ szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gyámság ellátása.

8. Az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnők gondozási feladatukat önállóan végzik – a gondozott egyén érdekében – szorosan együttműködve az illetékes háziorvossal, szülész-nőgyógyász szakorvossal, házi gyermekorvossal, iskolaorvossal, gyermekjóléti szolgálattal, oktatási-nevelési intézményekkel és civil szervezetekkel.

Az iskola-egészségügyi ellátást valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve kell intézményenként, vagy több intézmény ellátásának közös biztosításával megszervezni. Az iskola-egészségügyi ellátást a védőnő teljes vagy részmunkaidőben, illetve a területi védőnő körzetéhez tartozó feladatként végezheti. Az iskola-egészségügyi ellátást végző iskolaorvos és védőnő tevékenységét a gyermek, a tanuló háziorvosával (házi gyermekorvosával), illetőleg területi védőnőjével egyeztetve és vele együttműködve végzi.

8.2 Iskola -egészségügyi ellátás

A nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:

1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.

2. A tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétévenként (kivéve a színlátás vizsgálata):

- testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,

- pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
- érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata a 6. évfolyamban,
- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
- vérnyomásmérés,
- pajzsmirigy tapintásos vizsgálata a 4. évfolyamtól.

3. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.

4. Elsősegélynyújtás.

5. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.

6. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.

7. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.

8. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:

- az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),
- családtervezés, fogamzásgátlás,
- szülői szerep, csecsemőgondozás,
- önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,
- szenvedélybetegségek megelőzése.

9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniás ellenőrzésében való részvétel.

10. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).

11. Pályaválasztás segítése.

12. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok,

Egészségügyi Könyv, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

8.3.Védőnők egészségvédelmi szabályai

A Védőnői Szolgálatnál veszélyes hulladék a házi gyermekorvosok által tartott csecsemő-tanácsadásokon, az iskola-egészségügyi munka kapcsán a kampányoltások elvégzésekor keletkezik. A veszélyes hulladékok gyűjtése külön megkülönböztetett jelzéssel ellátott tároló dobozban történik. A védőoltások tárolása külön hűtőszekrényben történhet. A takarításhoz és

fertőtlenítéshez rendelkezésre álló veszélyes anyagok a kémiai kockázatértékelésben részletesen fel vannak sorolva. A védőnői szolgálatnál használt veszélyes anyagok biztonsági adatlapjai megtalálhatók a helyszínen, a szereket használó személyek a biztonsági adatlapok tartalmát elsajátították. A veszélyes szereket külön zárható szekrényben tárolják. A szerek lejáratát idejét a takarító személyzet és a védőnők által használt szereket pedig Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi, és szükség esetén jelzi az intézményvezető felé.

A védőnők által használt helyiségeket a takarító személyzet végzi. A takarítás rendje: naponta 16.30-17.30-ig történik. A takarítás tartalmazza a fertőtlenítőszerrel történő felmosást, lemosást, a hulladék-kiürítést, a vízköoldását. Negyedévente nyílászárók tisztítását, függönyök mosását. A helyiségek átszellőztetése megoldott, mivel minden helyiség rovarhálóval felszerelt. A helyiségekben található légkondicionáló berendezések évenkénti felülvizsgálata megtörténik.

A védőnői tanácsadókban a fertőtlenítő kézmosás Innosep-tel megoldott, hideg-meleg vizes kézmosási lehetőség biztosított, folyékony szappanadagoló megtalálható. Egyszer használatos papírtörölő adagoló biztosított. A szer biztonsági adatlapja megtalálható. Eszközfertőtlenítésre, felületfertőtlenítésre Mikrozid AF liquid áll rendelkezésre, a szer biztonsági adatlapja is megtalálható. A ruhatörölközők tisztítása a mosókonyhán történik.

A védőnők részére külön személyzeti mellékhelyiség biztosított hideg-meleg vizes kézmosási lehetőséggel. A védőnők részére személyenként 2-3 db védőköpeny biztosított. Egyszer használatos gumikesztyű mindkét tanácsadóban megtalálható. Mentőláda, steril kötszer a tanácsadóban rendelkezésre áll, lejáratát idejét Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi. A kommunális hulladék gyűjtése pedálos, fertőtleníthető szemetgyűjtőben történik, mindenki számára hozzáférhető, ürítését a takarító személyzet végzi, a tanácsadások végeztével üríti az arra kijelölt tárolóba. A helyiségek rovar-és rágcsáló irtása rendszeresen megtörténik, melyet a fenntartó végez és végeztet. A Védőnői Szolgálat dolgozói az infekciókontroll tevékenységeit ismerik, és tervszerűen alkalmazzák. A veszélyes hulladék szállítása és kezelése külön szerződés alapján történik. A fentiekben foglalt helyi eljárási rendek betartása, betartatása folyamatos a szolgálatnál mind a gondozottak, mind az egészségügyi személyzet egészségének védelme érdekében. A kézhigiéne a tanácsadások alkalmával, valamint a családlátogatások során fokozottan megtörténik az OEK módszertani levelében foglaltak szerint. A tanácsadókban csak egészséges gondozott fogadására van lehetőség, betegség fennállása esetén a háziorvoshoz irányítja a gondozottat a védőnő. A védőnői vizsgálatok között invazív vizsgálat nem szerepel.

A fentiekben foglaltak az infektókontroll szabályzat 20/2009. (VI.18.) EÜM. rendelet 4.§ és 11.§ (1) 1. pontjában foglaltak alapján kerültek összeállításra.

9. ANYATEJGYŰJTŐ

Az Anyatejgyűjtő Állomás kettős céllal jött létre. Egyrészt feladata összegyűjteni az anyatejet azon édesanyáktól, akiknek a saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő anyateje van, másrészt az anyatejadó édesanyák segítségével anyatejjel ellátni azokat a beteg, koraszülött és kis súlyú újszülötteket, akiket édesanyjuk anyatejjel táplálni nem tud.

Feladatai:

- A begyűjtött anyatej szakszerű kezelése, tárolása,
- Hűtők hőmérsékletének ellenőrzése, dokumentálása,
- Az anyatejes üvegek sterilizálásra történő előkészítése, sterilizálása,
- Üveg záró gumidugók kifőzéssel történő sterilizálása,
- Anyatej átvétele, dokumentálása,
- Anyatejes üvegek fertőtlenítése,
- Anyatej minőségének ellenőrzése az előírásnak megfelelően,
- Az anyatej mennyiségének mérése, dokumentálása,
- Az anyatej elosztása, átadásra történő előkészítése az előírásnak megfelelően,
- A begyűjtött anyatej pasztörözése, hűtése, dokumentálása előírásnak megfelelően,
- Anyatej kiadása, átvételi nyilatkozaton történő dokumentálása,
- Üvegek fertőtlenítő mosogatása, előkészítése sterilizálásra,
- Naprakész dokumentáció vezetése:
  - átvett anyatej mennyiségének könyvelése,
  - kiadott anyatej mennyiségének dokumentálása,
  - új csecsemők adatainak felvétele,
  - új anyák adatainak felvétele, vizsgálati eredmények ellenőrzése, minta elküldése, dokumentálása,
  - csecsemőnként kiadott anyatej mennyiségének a havi összesítés elkészítése, átadása a védőnőknek
  - havi zárások, jelentések elkészítése, elküldése.
- Hűtőszekrények tisztítása, fertőtlenítése,

- Pasztörgép előírás szerinti üzemeltetése,
- Eszközök karbantartása,
- Közegészségügyi és járványügyi hibák észlelésekor a Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetét,
- Feladatait a mindenkori higiénés szabályok betartásával végzi.

Személyi feltételek:

2 fő tejkezelő asszisztens

A munkavégzés időbeosztásai:

tejkezelő asszisztens 07⁰⁰-11⁰⁰

A munkavégzés dokumentumai:

Szakmai jellegű:

- Pasztörizálási napló,
- Anyatej mennyiségi, minőségi ellenőrzése nyomtatványon,
- Hűtőszekrények hőmérsékletének vezetése füzetben,
- Egészségügyi füzet, anyák eü. Adatai,
- Törzslap: anyák, csecsemők adatai
- Anyatej átvételi nyilatkozat: nyomtatvány
- Havi összesítés: tejet adó anyákról,
- Nyomtatvány: tejet kapó csecsemőkről.

Munkaügyi jellegű:

- jelenléti ív vezetése naprakészen,
- szabadságolási tömb,
- munkaköri leírások.

Higiénés tevékenység az egységnél:

Takarítás/ napi, heti, havi/: részletes leírását a takarítási protokollok, és a takarító munkaköri leírása tartalmazza.

Munkaalkalmassági vizsgálatok rendje:

A dolgozók egészségügyi vizsgálata a jogszabályban előírt rendszerességgel történik.

Munkaruha, védőruha:

Használata munkaidő alatt kötelező.

Helyettesítés rendje:

Szabadság, távollét ideje alatt a tejkezelő asszisztensei egymást helyettesítik.

Szakmai kapcsolatok:

A tejkezelő asszisztensek kapcsolatban állnak a védőnőkkal és a gyermekorvosokkal.

A tűzvédelmi, munkavédelmi, és a hulladékkezelési oktatás éves rendszerességgel a Jászberényi Szent Erzsébet Kórházban történik.

Az anyatejgyűjtő Állomás személyi higiéniája:

1. Az Anyatejgyűjtő dolgozóinak alkalmassági vizsgálatát a mindenkor érvényes jogszabályban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni.
2. Az anyatej feldolgozását végző dolgozóknak egészségügyi mosodában mosott, naponta váltott köpenyt, és egyszer használatos sapkát, továbbá szájmaszkot kell viselnie.
3. A higiénés kézfertőtlenítés az Intézményi Protokoll előírása szerint történik.
4. Az Anyatejgyűjtő dolgozóinak munkaköri feladatainak ellátásához elengedhetetlen követelmény, hogy egészségesek legyenek. Lásd: egészségügyi nyilatkozat.

Takarítás:

Az Anyatejgyűjtő helyiségének takarítását az Intézményi Takarítási Protokoll előírása szerint végzik.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Szervezeti és Működési Szabályzat 2019.07.01-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 2018.04.01-től hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat hatályát veszti.

Jászberény, 2019. év május 31.

.....
Tóth Mónika
Intézményvezető

Jóváhagyom:

Jászberény, 2019. június „.....”

.....
Dr. Szabó Tamás
Polgármester